

Høring randzonenloven

Landboforeninger mv.

- Dansk Skovforening
- AgroPro K/S Sjælland
- Sydvestjysk Landboforening
- Læsø Landbrug
- LandboNord
- Agri Nord
- Samsø Landboforening
- Landwirtschaftlicher Hauptverein für Nordschleswig
- Landbrug & Fødevarer
- Centrovic
- Sønderjysk Landboforening
- Østlige Øers Landboforeninger
- Patriotisk Selskab
- Bæredygtigt Landbrug
- Dansk Landbrug Sydhavsøerne
- Osted, Glim og Gundsø Familielandbrug

DANSK SKOVFORENING

Amalievej 20
1875 Frederiksberg C

Telefon 3324 4266
Telefax 3324 0242

Giro: 9 00 19 64
CVR-nr.: DK 591 985 13
E-mail: info@skovforeningen.dk

FødevarerErhverv
Arealkontoret
Nyropsgade 30
1780 København V

4. januar 2011

e-mail: areal@ferv.dk

Vedr.: Høring over forslag til lov om randzoner

Med e-mail af 10. december 2010 har FERV fremsendt ovennævnte med anmodning om Dansk Skovforenings bemærkninger senest den 10. januar 2011.

Dansk Skovforening har kun få bemærkninger til det fremsendte lovudkast:

- Skovforeningen finder det positivt, at lovens bestemmelser ikke er gældende for arealer, der anvendes til skov, have, park eller lignende
- Skovforeningen finder det positivt og logisk, at der – med den samtidige ændring af naturbeskyttelsesloven - ikke bliver offentlig adgang i randzonerne
- Efter lovforslagets § 5, stk. 1 kan det samlede areal med randzoner maksimalt omfatte 5% af en bedrifts samlede areal. Dette tolker Skovforeningen som et retskrav en ejer har, såfremt arealet overstiger de 5%. Dette bør - sammen med de procedurer, der skal effektueres, såfremt en ejer mener sig berettiget til en forholdsmæssig reduktion – fremgå af oven, idet det af lovbemærkningerne blot fremgår, at der i den situation "*vil skulle ske en forholdsmæssig reduktion...*" efter en anmeldelse til kontrolmyndigheden.
- Ovennævnte er yderligere begrundet i, at det er usikkert, om §6 sikrer ejeren i de situationer, hvor arealandelen overstiger de 5% (og hvor arealandelen fastholdes) el-

ler om bestemmelsen kun er møntet på de situationer, hvor de arealer, der skal ud-
tages er særligt højproduktive arealer, men hvor arealandelen stadig er under de
5%?

Med venlig hilsen

DANSK SKOVFORENING

A handwritten signature in black ink, reading "Hans M. Hedegaard". The signature is written in a cursive, flowing style.

Hans M. Hedegaard

Til:
Fødevarerhverv
Arealkontoret
Nyropsgade 30
1780 København V

Direktoratet for Fødevarerhverv
Arealkontoret

KOP

3105-09-261
114

Vipperød den 5. januar 2011

Høringsvar og bemærkninger til lovforslag til lov om randzoner i høring til 10. januar 2011.

Bemærkningerne indsendes af AgroPro K/S Sjælland, Tempelvej 32, 4390 Vipperød ved Direktør og agronom Søren Overgaard Schnipper og Miljø- og planterådgiver, Agronom Claus S. Madsen

Omfang af randzoner.

Det fremgår af det politiske forlig at randzonerne skal omfatte 50.000 hektar landbrugsjord. Vi mener, at som forslaget er fremlagt, er det meget lidt sandsynligt at arealet kun bliver 50.000 hektar. Det fremgår ikke af forslaget, hvordan man er kommet frem til de 50.000 hektar, der er intet kortmateriale eller lignende der sandsynliggøre dette areal. Vi mener arealet med randzoner efter forslaget vil beløbe sig til ca. 75.000 – 80.000 hektar.

Blot et lille regneeksempel der kan illustrere dette.

Ifølge By- og Landskabsstyrelsens svar til Folketingets partier er der ca. 65.555 km vandløb i Danmark. Efter forslaget skal der etableres bræmmer ved samtlige vandløb med få undtagelser. Ca. 65 % af jorden i Danmark er dyrket med almindeligt landbrug (korn, frø og grovfoder incl. græs). Hvis det er 65 % af vandløbene der ligger ved landbrugsjord, så ser regnestykket således ud: $65.555 \times 20 = \text{ca. } 130.000$ hektar $\times 65 \% = 84.500$ ha – 17.000 ha (4×42.607 km- 2 m bræmme) = randzone areal på mindst 67.500 ha. Dertil kommer randzonerne omkring søerne med over 100 kvm. vandflade. I Danmark er der ca. 120.000 søer, der er større end 100 kvadratmeter ifølge Fiskepleje.dk, der er 600 søer, der er større end 5 hektar.

Rådighedsindskrænkning.

Af lovforslaget fremgår det at arealet i randzonen ikke må dyrkes som almindeligt landbrug, der må ikke jordbehandles, gødes eller sprøjtes. Dvs. at arealet i realiteten tages ud af dyrkning for de enkelte landbrug. Ligeledes kan arealet ikke regnes med som harmoniareal i forbindelse med husdyrbrug. Vi mener det er en meget kraftig rådighedsindskrænkning for arealet, som fjerner det oprindelige formål med dyrkning af arealet med fødevarer. Landbrugene fratages jord til almindelig dyrkning. Jorden er oprindeligt erhvervet til dette formål og finansieret som sådan. Jordværdien forringes tilsvarende.

Søren Overgaard Schnipper, Søren Thygesen Lundsteen, Lars Albrecht Andersen, Hans Børgen Bøe

Harmoni og randzonerne.

For nogle husdyrbrug kan lovforslaget reducere harmoniarealet med åbenbart op til 5%, alt afhængig af vandløbenes længde og antal af søer med mere end 100 kvm vandflade på ejendommen. For at opretholde den godkendte produktion på disse landbrug, skal erhverves og miljøgodkendes tilsvarende areal, eller produktionen skal tilsvarende reduceres med tab af dækningsbidrag til følge.

5% for at undgå ekspropriation – summen af indgreb på den enkelte ejendom.

Vi forstår ikke begrænsningen på 5% som randzone på den enkelte bedrift. Det har ingen faglig relevans i forhold til miljøet i og omkring vandløbene. Vi mener ikke, at man kan begrunde behovet for randzoner med beskyttelse af vandmiljøet, for derefter, på strækninger, give mulighed for at næsten undgå at etablere randzone. På denne måde kan man komme til at stå i en situation hvor, der ved samme vandløb, skal være forskelle randzone ved de to bredder på vandløbet eller søen. Man kan også komme til at stå i den situation, at der, hvor der er størst behov, bliver randzonen for smal til beskyttelse af vandmiljøet.

For os at se er forslaget om et max på 5% randzone pr. bedrift, blot et forsøg på at undgå, at randzonen skal få karakter af ekspropriation efter grundlovens § 73, i forhold til ejendomsrettens beskyttelse.

Vi har allerede i AgroPro K/S fundet frem til kunder, som bliver pålagt randzone på op til 5% og reduktion af harmoniarealet. Disse landbrug vil afprøve spørgsmålet om ekspropriation. Disse kunder ligger i opland, hvor andre indgreb efter vandplanerne vil blive pålagt yderligere rådhedsindskrænkninger. Dette er ingen trussel, blot en konstatering.

Vi mener at lovgivningen omkring grøn vækst og vandplaner, fremsættes som drypvis lovgivning, åbenbart så den kumulative effekt af lovgivningen ikke får karakter af ekspropriation for den enkelte bedrift.

Har man tænkt situationen igennem, at staten taber en sag om ekspropriation i anledning af vandplanerne og de forskellige lovforslags gennemførelse? Der er intet beskrevet i bemærkningerne til lovforslaget om betragtninger om ekspropriation? Vi foreslår, at staten forligger spørgsmålet for Kammeradvokaten med vurdering af risikoen for, at indgrebene kan betragtes som ekspropriation.

Faglig baggrund miljø p-indeks – varieret bredde i forhold til miljø.

Ser man på lovforslaget i forhold til beskyttelse af vandmiljøet, mener vi ikke, at en fastlagt bræmme på 10 meter ved alle vandløb er det korrekte. Beskyttelse af vandmiljøet med bræmmer, kan kun ske ved varierende bredde på randzonen. Forskellige arealer ud til vandløb og søer kræver forskellige beskyttelsesbredde. Der er f.eks. lavet meget forskning i fosforindeks for arealer ved vandløb og nødvendig beskyttelse af vandmiljøet i forbindelse med disse arealer. Igen strider max 5% areal pr. bedrift imod al faglighed og beskyttelse af vandmiljøet.

Der mangler dokumentation for den miljømæssige effekt. Der er ikke sammenhæng mellem lovforslagets indhold og behovet for beskyttelse af vandmiljøet. Som fremlagt er lovforslaget ikke en del af en målrettet beskyttelse af vandmiljøet; men mere et forslag om naturgenopretning. Forslaget er derfor heller ikke et forslag, som er målrettet indsats for vandmiljøet i forhold til Vandrammedirektivet.

Erstatning kontra løbende kompensation.

Der er ikke i forbindelse med lovforslaget stillet en fuld erstatning i udsigt for det omhandlende areal. Der foreslås en løbende kompensation efter landdistriktsprogrammet. Der er ikke sat åremål på denne kompensation, kompensationen kan politisk besluttes at reduceres eller helt bortfalde. Vi mener, at der skal sikres fuld erstatning for rådighedsindskrænkningen. Vi mener, at de foreslåede randzoner er et indgreb mod ejendomsrettens kerne, som skal erstattes som ved sædvanlig ekspropriation efter grundloven. Særligt når man ser på omfanget for den enkelte bedrift, og det ses i sammenhæng med yderligere rådighedsindskrænkning i forbindelse med vandplanerne.

Undersøgelser inden ikrafttræden.

Vi vil kritisere, at man sender lovforslaget i høring uden, at man kender konsekvenserne af lovens gennemførelse og de, i bemærkningerne til lovforslaget omtalte, manglende undersøgelser. Der vides ikke, hvor stort arealet med randzoner bliver. Arealet med 2 meter randzoner kendes ikke, da de endnu ikke er kortlagt i mange kommuner. Der er ikke lavet beregninger på hvor meget max-kravet på 5 % pr. bedrift vil reducere randzonearealet.

2 meter bræmmer ikke fastlagt i Danmark - usikkerhed om høj målsætning og naturlige vandløb.

Ingen i Danmark ved, hvor mange hektar der omfattes af 2 meter bræmmen efter vandløbslovens § 69. Dette er aldrig kortlagt og fortolkningen i kommunerne er forskellig. Det er stor usikkerhed om begrebet i vandløbsloven § 69 om, at 2-meter bræmmen skal gælde højt målsatte vandløb og naturlige vandløb. Er et B-nul målsat vandløb et højt målsat vandløb? Hvad er et naturligt vandløb? Skal der ikke være 2 meter bræmme på et C-målsat vandløb?

Vi mener faktisk ikke, at man kan straffe lodejere langs vandløb for manglende overholdelse af 2 meter bræmme ved krydsoverensstemmelse i forhold til Nitratdirektivet, da kortlægningen mangler i de fleste kommuner. Lodejere har ikke mulighed for at orientere sig om hvor 2 meter bræmmen gælder. På samme måde som man ikke kan yde tilskud til randzoner fra EU's kasse uden kortlægning af randzonerne omhandlende i dette lovforslag.

Muligheden for at dyrke flerårige energiafgrøder i randzonen.

Vi har svært ved at vurdere om der reelt bliver muligt at dyrke flerårige energiafgrøder i den foreslåede randzone, både fagligt og politisk.

Fagligt set skal, i følge forslaget, det ske uden brug af ukrudtsmidler og gødning, hvilket i sig selv kan give problemer med etablering af den flerårige energiafgrøde og ødelægge økonomien for lodsjerne.

Som det fremgår af forslaget, skal anden lovgivning og udpegning overholdes ved etablering af energiafgrøder langs vandløb. Der er samtidig mange politiske kræfter i Danmark, der vil gøre alt for at undgå en sådan tilplantning med flerårige energiafgrøder langs vandløbene.

Vi mener, på denne baggrund, at etablering af flerårige energiafgrøder i randzonen bliver meget begrænset og næppe vil være rentabelt for ret mange lodejere.

KOPI

Fødevarerhverv
Areakontoret
Nyropsgade 30
1780 København V

LANDBORET

Center: Esbjerg
e-mail: pvi@jlbr.dk
Direkte tlf: 76602119
Mobil: 2557 9896

Direktoratet for fødevarerhverv
Areakontoret

Esbjerg, den 4. januar 2011

10 JAN 2011

3105-09-261
128 3
aktur bilag

Vedr.: Høringssvar på forslag til Lov om randzoner

I forbindelse med forslag til lov om randzoner har Sydvestjysk Landboforening etableret en arbejdsgruppe bestående af formændene for vandløbslavene i Marskområdet for Esbjerg Kommune. Baggrunden herfor er, at især dette område bliver uforholdsmæssig hårdt ramt af lovforslaget om randzoner. I Sydvestjysk Landboforenings høringssvar er medtaget arbejdsgruppens bemærkninger.

Marskarealerne er meget flade landbrugsarealer og typisk med et meget højt indhold af ler. Derfor benyttes dræning sædvanligvis ikke. I stedet foregår afvandingen typisk via et afvandingsystem med grøftning og grøbling. For at dette kan fungere hensigtsmæssigt i forhold til de flade lerede landbrugsarealer kræves kort afstand mellem afvandingsgrøfterne. Dette fremgår af vedlagte kortbilag, hvor afstanden mellem afvandingsgrøfterne generelt ligger inden for intervallet 30-70 m.

Indføres kravet om randzoner på 10 m, reduceres det dyrkbare restareal til en bredde på blot 10-40 m. I markdriftsmæssig sammenhæng bliver disse arealer dermed meget lidt interessante om ikke umuligt at dyrke.

Marskområdet er samtidig et område med stor husdyrtæthed. Området domineres af kvægbrug, hvor der typisk udbringes op til 2,3 DE per ha. Det tilgængelige areal for udbringning af husdyrgødning må antages at blive beskåret med 5 procent. Hertil skal lægges det store landbrugsareal, der ikke længere må anses som reelt tilgængelig i praksis som følge af det lille tilgængelige restareal på de enkelte marker i marsken efter udlæg af randzoner. Det anses ikke for muligt, at der i umiddelbar nærhed vil kunne findes erstatningsarealer til udbringning af husdyrgødning.

Råd til gode oplevelser...

Konsekvensen kan derfor i værste fald tvinge den enkelte bedrift til en nedskæring af husdyrbesætningen.

I grove træk har vi opmålt St. Darum Marsk, Ribe Marsk og Rejsby Marsk til ca. 8.100 ha. Her indenfor er der udlagt 3 repræsentative opmålingsflader a 1 km², hvor de samlede vandløbsstrækninger eller grøfter er opmålt. Med krav om 10 m randzoner viser prøvefladerne, at der vil være krav om henholdsvis 25,3 %, 36 % og 38,6 % svarende til, at knap 1/3 af det samlede areal i marsken på ca. 8.100 ha skal udlægges til randzone – jf. vedlagte kortbilag.

Ganske vist er der forslag om, at randzonearealet højst må udgøre 5 procent af en landbrugsbedrifts samlede arealtilliggende. Men da arronderingen i marskområderne typisk er sådan, at landmænd i marskområderne foruden marskarealer råder over jord i baglandet, som kun i begrænset omfang rammes af bræmmekravene, vil den overvejende del af de 5% i praksis blive udlagt i marsken. Et kvalificeret skøn er derfor, at ca. 25 % af hele marskarealet bliver til bræmmer. En alvorlig sideeffekt vil være, at meget af restarealet vil være domineret af dyrkningslodder, der er så smalle, at det er u hensigtsmæssigt og urentabelt at dyrke dem.

I forslaget til lov om randzoner lægges der op til, at randzonerne maksimalt kan omfatte 5 % af det samlede areal af en bedrift samt, at der ved overskridelse kan ske en forholdsmæssig reduktion af randzonebredden. Konsekvensen vil være, at kravet til bredden på randzonen vil ændre sig år for år i takt med udskiftning af arealer i forbindelse med forpagtninger, jordtilkøb, rørlægning og jordfrasalg. Både administrativt og bestemt ikke mindst i praksis vil dette afføde et helt urimeligt og u hensigtsmæssigt stort bureaukrati.

Vi foreslår derfor, at følgende prioriterede forslag (evt. i kombination) inddrages i det videre arbejde i forslag til Lov om randzoner:

- 1. At marskområdet friholdes for udlæg af 10 m randzoner eller begrænses til højst de målsatte vandløb.**

Dette kan sikre driften af de mange små aflange jordlodder og landmændenes behov for udbringningsarealer til husdyrgødning

- 2. At kravet til randzoner i marsken begrænses til udlæg af 2 m.**

Udlæg af bræmmer i marsken, hvor området er fuldstændigt fladt og uden fald til vandløb samt uden vandføring i vækstsæsonen, må antages kun at have begrænset effekt på reduktion af kvælstof- og fosforudledningen.

- 3. At der ved fastholdelse af kravet om 10 m randzone lægges op til en fleksibel ordning, hvor der tages praktiske, tilpasningsmæssige og driftsmæssige hensyn. Herved forstås, at der gives mulighed for at finde kompenserende randzoneareal andet sted på bedriften.**

Som det fremgår ovenfor og af vedlagte kortbilag, vil der i omtalte marskområder typisk fremkomme marker med et meget lille restareal for regulær markdrift. Dette restareal foreslår vi, skal kunne udlægges eller anvendes som kompenserende randzoneareal for andre marker med randzonekrav. Herved sikres, at kravet om randzoner kan implementeres rationelt i driftsmæssig sammenhæng. Ved adgang til at udlægge kompenserende randzoneareal vil de praktiske vilkår for at overholde kravet om 10 m randzone blive langt lettere for de mange bedrifter, som rammer loftet på de max. 5 %, idet de årlige tilpasninger af randzonearealet ikke skal ske langs alle vandløb hvert år, men alene kan foretages i det udlagte kompenserende randzoneareal. Også administrativt ville en sådan fleksibel ordning være langt lettere at håndtere.

I Grøn Vækst aftalen lægges der op til, at der skal etableres 75.000 ha ny natur. Udlæg af randzoner antages at kunne bidrage med op til ca. 50.000 ha ny natur. Ved udlæg af kompenserende randzoneareal ændres der ikke på det samlede forventede bidrag til ny natur på randzoneområdet.

- 4. At der ved fastholdelse af forslaget med krav om 10 m randzoner betales fuld kompensation enten i form af årlig støtte eller som et engangsbeløb for arealværdiforringelse.**

Tabet ved udlæg af randzoner er væsentlig større på et husdyrbrug end på f.eks. et planteavlsbrug. På intensive husdyrbedrifter, hvor der for nuværende udbringes max. antal tilladte DE, anslås fuld driftsmæssig kompensation at være på ca. det dobbelte af de beløb, der har været nævnt for vedvarende græs og omdriftsarealer på henholdsvis 1.600 kr./ha og 2.600 kr./ha. Fuld kompensation vil i så fald være på ca. 3.200 kr./ha og 5.200 kr./ha.

Afslutningsvis vil vi gerne understrege følgende synspunkter:

- Forslag til Lov om randzoner rammer efter vores opfattelse skævt og uforholdsmæssigt hårdt i de omtalte marskområder.

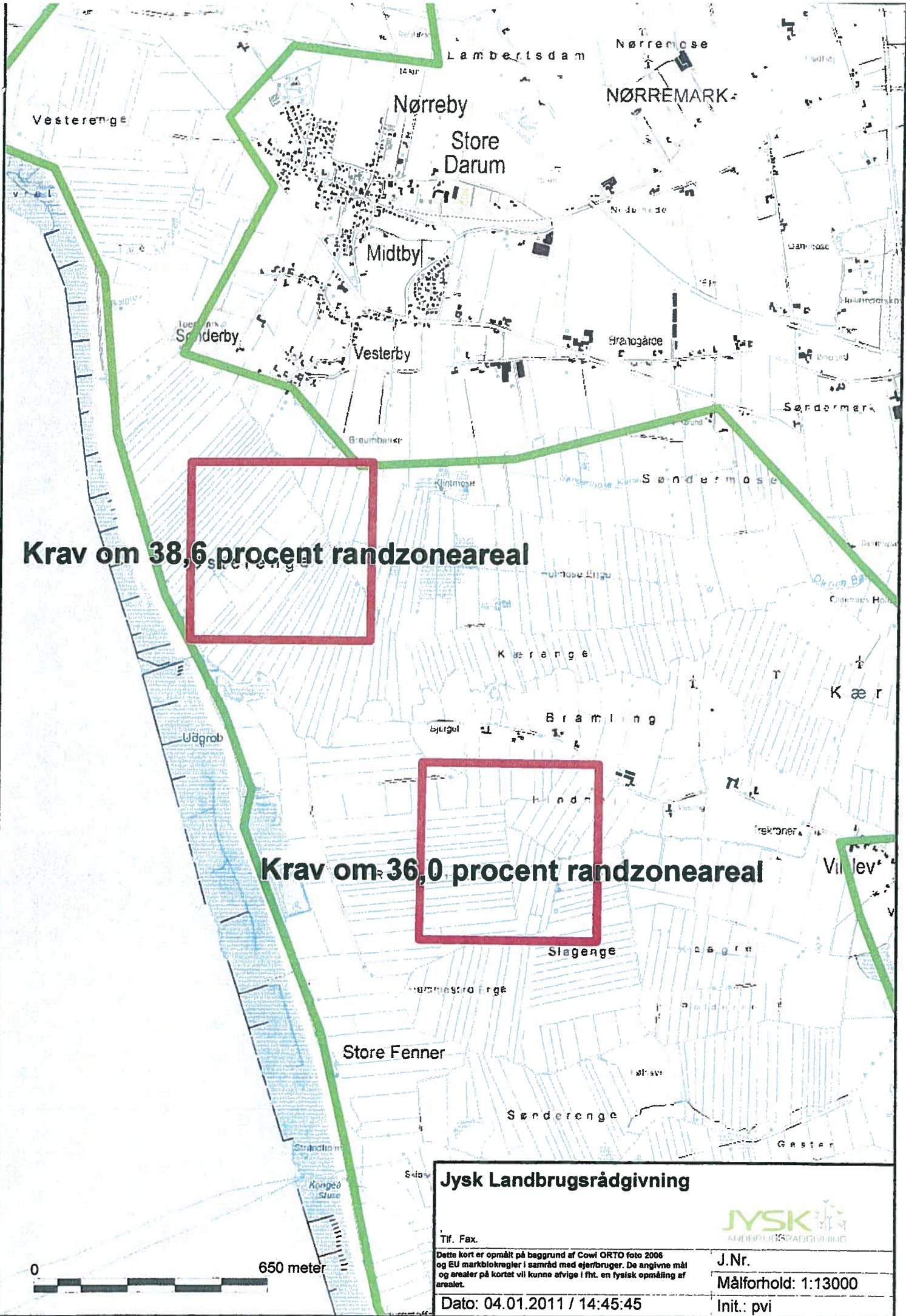
- Den specielle natur og arealstruktur i kombination med områdets intensive husdyrproduktion bør give området særstatus i form af adgang til udlæg af kompenserende randzoneanlæg.
- Der er behov for fuld kompensation i form af årlige driftstab eller i form af en engangskompenserende arealværdiforringelse såvel indenfor som udenfor marskområderne.
- Vi ønsker, arealer grænsende op til vejgrøfter undtages fra krav om randzoner.

Sydvestjysk Landboforening står gerne til rådighed for yderligere uddybning af høringsvaret såvel telefonisk som ved fremmøde.

Med venlig hilsen

Claus Christensen
Formand for Sydvestjysk Landboforening
Tlf. 7519 5230/4027 4892

Krav om 38,6 procent randzoneareal

Krav om 36,0 procent randzoneareal

Jysk Landbrugsrådgivning

Tlf. Fax.

Dette kort er opmålt på baggrund af Cowi ORTO foto 2008 og EU markblokregler i samråd med ejerbruger. De angivne mål og arealer på kortet vil kunne afvige i fht. en fysisk opmåling af arealet.

J.Nr.

Målforhold: 1:13000

Dato: 04.01.2011 / 14:45:45

Init.: pvi

0 650 meter

Gammel Hviding

Hviding Kirke

Tubøl

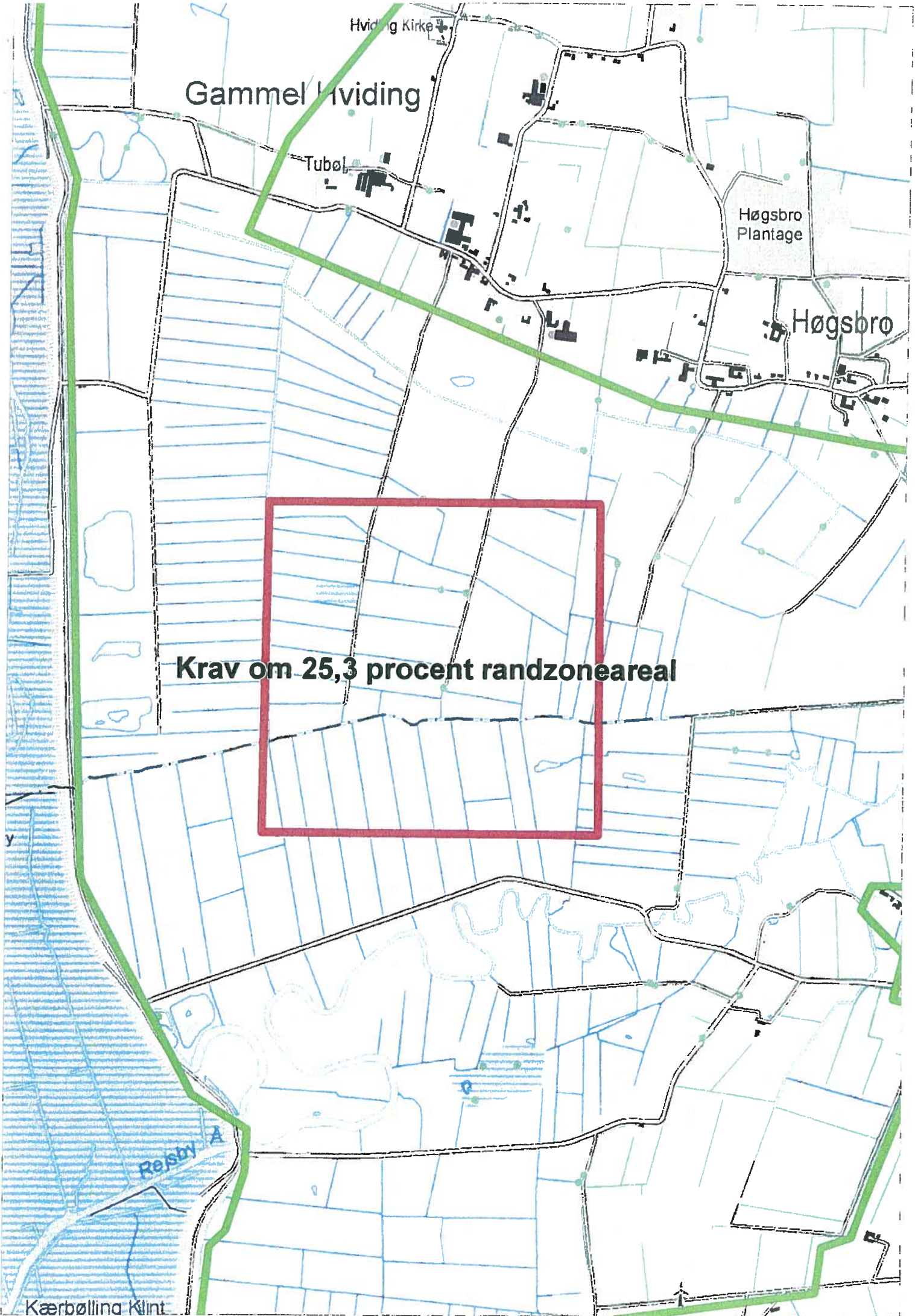
Høgsbro
Plantage

Høgsbro

Krav om 25,3 procent randzoneareal

Resby Å

Kærbølling Klint

KOPI Læsø Landbrug

Til FødevarerErhverv

Læsø d. 7. december 2011

Arealkontoret

Nyropsgade 30

1780 København V.

3105-09-261

LB

Høringsvar vedr. "Forslag til Lov om randzoner"

På vegne af Læsøs landmænd og på baggrund af det specielle landskab her på Læsø, hvor de dyrkede marker kun er en lille del af øens areal. Vil jeg hermed gerne bidrage med et høringssvar.:

Læsø er en del af Hovedvandopland 1.1, Nordlige Kattegat og Skagerrak, som ikke er et belastet område, hvilket indebærer, at der ikke er stillet generelle eller specifikke krav om en indsats.

Det meget flade landskab, de manglende faldforhold - og dermed stærk begrænsede brinkerosion - bevirker, at der ikke er miljømæssig eller faglig belæg for at anlægge randzoner på Læsø.

Øens topografi er et kludetæppe af små marker, beliggende mellem læhegn, småskove og spredte naturarealer. Afvandingen udgøres af et meget stort antal grøfter, af begrænset dybde, som alle er kunstigt anlagte og ikke vandførende hele året. Vi anser denne type grøftesystem som en helt særlig og nødvendig foranstaltning for dyrkning af landbrugsafgrøder på Læsø.

Hvis der skal anlægges bræmmer omkring disse mange små grøfter, vil det dyrkede areal - selv med 5% reglen i mente - blive meget kraftig reduceret, da harmoniarealet også bliver reduceret, påvirkes øens mulighed for dyrehold også.

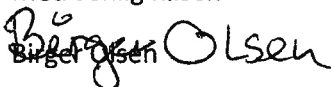
Den nævnte økonomiske kompensation vil ikke kunne opveje den nedgang i aktivitet og produktivitet forslaget medfører.

Eller sagt på en anden måde, det i forvejen ringe økonomiske grundlag for opretholdelse af et landbrugserhverv på Læsø vil blive yderligere forringet. Hvilket naturligvis også vil smitte af på følgeerhvervene.

Set fra øsamfundets side, vil det være alt andet end en ønskelig situation. Læsø er et udkantsområde i udkantsdanmark og har som følge deraf en lang række udfordringer at kæmpe med. Så enhver ændring af negativ karakter kan have vidtgående konsekvenser og i sidste ende medvirke til at umuliggøre landbrugserhvervet på Læsø.

Læsø Landbrug bakker naturligvis op om Landbrug & Fødevarers generelle høringssvar, men såfremt det ikke er muligt at tage lovforslaget af bordet, vil vi hermed indtrængende opfordre til, at grøfterne på Læsø får samme status som grøblerenderne i Marsken.

Med venlig hilsen

Birger Olsen

PS.: Jeg deltager naturligvis gerne i yderligere belysning af de specielle forhold.

**FødevarerErhverv
Arealkontoret
Nyropsgade 30
1780 København V**

KOPI

LANDBONORD

Erhvervsparken 1
9700 Brønderslev
Tlf. 9624 2424 • Fax. 9624 2430
www.landbonord.dk

Direktoratet for Fødevarer og Erhverv
Arealkontoret

3105-09-261

147

Brønderslev, den 7. januar 2011

Forslag til lov om randzoner

LandboNord har nedenstående bemærkninger til det fremlagte lovforslag:

Vi opfordrer til at lovforslaget trækkes tilbage og ændres grundlæggende, inden det på ny fremlægges for Folketinget.

Ekspropriation

Det fremlagte forslag er ikke acceptabelt, fordi det vil medføre ekspropriation af dyrkningsretten i randzonerne. De enkelte landbrug lider tab af indkomst pga. hindringen for dyrkning, og de lider tab af formue, fordi randzonerne ikke vil have samme værdi som den øvrige landbrugsjord efter indgrebet.

Vi opfatter loven sådan, at den krænker grundlovens § 73 om ejendomsrettens ukrænkelighed og sandsynligvis også EU-rettens bestemmelser om ejendomsrettens beskyttelse. Lovgivers ønske om at skabe 50.000 ha ny natur kan ikke gennemføres uden, at der betales fuld erstatning til de berørte.

Hovedparten af synspunkterne er netop fremlagt i sagen om 2 meter bræmmerne (U1998.1669H). Denne gang er indgrebet væsentlig mere intenst, idet randzonerne er bredere, og der er randzoner på alle vandløb, hvor 2 meter-bræmmerne kun er krævet på højt målsatte og naturlige vandløb.

Intensiteten (eller den ringe intensitet) afgjorde i høj grad bræmmesagen i 1998; men denne gang drejer det sig om 2,2 % af det dyrkede areal. Dette lovforslag om randzonerne er et langt mere intensivt indgreb, og indgrebet skal oven i købet forstås i sammenhæng med de øvrige restriktioner i aftalen Grøn Vækst.

I bræmmesagen var en af grundene til at den generelle ændring blev godkendt som en almindelig regulering af ejendomsretten, at der var en stor og væsentlig miljøforbedring i, at dyrkningen ophørte helt ned til vandløbet. Således blev forurening minimeret. Dette argument slår ikke så hårdt igennem denne gang (og der henvises oven i købet i lovbemærkningerne til Grøn Vækst aftalen om, at der skal skabes ny natur. Det er en helt anden vinkel på indgrebet.)

Vores hovedorganisation, Landbrug & Fødevarer, har indhentet et responsum fra professor, dr.jur. Peter Mortensen om implementering af vandplaner, og vi henviser hertil for en beskrivelse af retstilstanden. Responsummet indeholder ikke en konkret vurdering af dette lovforslag, da det er indhentet i august 2010.

Manglende erstatning

Forslaget indeholder ikke bestemmelser om erstatning for afståelsen af dyrkningsretten i randzonerne, men bemærkningerne henviser til, at der vil blive etableret en støtteordning til kompensation af de landbrugere, som skal udlægge randzoner.

Det kan af flere grunde ikke opfylde grundlovens krav om fuld erstatning for afståelsen.

For det første er kompensationen foreslået til 2.600 kr./ha, hvilket er en brøkdel af tabet på gode jorder. For det andet er en støtteordning forbundet med vilkår og betingelser, og som vi kender krydsoverensstemmelseskontrollen, er der stor risiko for fortabelse af kompensationen (og måske mere til!), når den nøjagtige bredde af randzonerne kontrolleres. Endelig har vi ingen garanti for at støtteordningen løber så længe som loven om randzoner.

Tidligere har vi kendt braklægningsordningen, hvor en procentdel af det dyrkbare areal blev trukket ud af produktionen mod en kompensation; men det drejede sig om vilkår i en støtteordning, som i hvert fald teoretisk kunne fravælges. Stod man uden for støtteordningen, kunne man drive sin jord fuldt ud.

Det minder mere om fredning, hvor man skaber natur ved at pålægge dyrkningsrestriktioner. Det sker mod fredningserstatning, som skal modsvare fuld erstatning.

Der skal være fuld kompensation, og der skal være fuld kompensation til alle, uanset om de søger en støtteordning eller ej.

Administrativt uoverskueligt

Som lovforslaget fastsætter randzonerne, vil de være vanskelige at administrere og give anledning til mange problemer.

Det vil være en kilde til frustration, at randzonerne ligger på alle vandløb, uanset om de er naturlige eller menneskeskabte, og uanset om de er til brug for en enkelt eller om de er fælles og måske endda offentlige.

Derved får myndighederne en masse randzoner at administrere, og de landbrug, som ikke har rørlagt grøfterne, vil få maksimalt areal af randzoner. Det vil sige, at de miljømæssige ønsker om åbning af vandløb er i konflikt med randzonenloven.

Problemet har ikke været så aktuelt med 2 meter bræmme i vandløbsloven, for den bræmme vedrører kun bestemte vandløb, hvor det i forvejen var usandsynligt, at vandløbs- eller fredningsmyndigheden ville tillade en rørlægning. Men randzonenloven omfatter også åbne grøfter, som er anlagt under den fri dræningsret i vandløbslovens § 3 og afvandingsgrøfter, som er gravet af hensyn til afvandingen i markskel og lign. De vandløb kunne have ligget i dræn, og de vandløb vil givetvis blive rørlagt så meget som muligt.

Der er ingen koordination til vandløbsloven, så der mangler signal om, hvorvidt en rørlægning af sådanne vandløb efter lovens ikrafttræden er uønsket, simpelthen fordi rørlægningen vil medføre randzonen forsvinder. Hvis vandløbsloven fortsat skal administreres som nu, vil det være helt naturligt, at aktive landmænd tager en engangsudgift og rørlægger så mange vandløb, som de kan.

Det ville kunne opfattes som en løsning så at forbyde rørlægninger mere end før; men det ville være ren symptombehandling. Løsningen ville snarere ligge i at udpege mere rimelige randzoner!

Frustrationen vil angå arealet af randzonerne, men også at på visse ejendomme vil der være mange randzoner. Lovens indretning er, at hvis arealet optager mere end 5% af bedriftens samlede areal, reduceres randzonerne forholdsmæssigt. Det er stadig upraktisk – ingen vil opleve en væsentlig driftsmæssig lempelse ved at f.eks. 10,00 m reduceres til 7,00 m. Der ville være mærkbar lempelse for ejeren i, at randzonerne ved visse vandløb blev ophævet, så arealet kom til at passe. Det ville også gøre kontrollen enklere.

Herudover er randzonerne til forskellig ulempe. Visse randzoner ligger i enge eller områder, hvor der ikke er intensiv korndyrkning, og andre ligger midt i kornmarker. Kunne randzonerne koncentreres til, hvor de gør mindst indhug i dyrkningen, var noget vundet.

I øvrigt bemærkes, at åbningen for dyrkning af flerårige energiafgrøder kan være særdeles problematisk i forhold til vandløbsvedligeholdelse (lodsejeren har pligt til at udsprede oprensning fra alm. vedligeholdelse) og i arealer med eksisterende drænsystemer vil der også være konflikt med tilplantning med f.eks. pil.

De mange randzoner vil også give en stor kontrolopgave – med deraf følgende konflikter. Det ville hjælpe, hvis randzonerne blev oplevet som velbegrundede, og det ville hjælpe, hvis der var et mere begrænset antal randzoner.

Manglende klageadgang

Afslutningsvis bemærkes, at det er forkasteligt, at der ikke er nogen administrativ klageadgang i forhold til loven. Det opfattes som arrogant og selvsikkert på en forkert måde, og det vil sætte kontrollanterne i en ridefogeds sted. Der skal være en klageadgang i en lov som denne, der direkte regulerer borgeres ejendomme.

Med venlig hilsen

Niels Vestergaard-Salling
Formand for LandboNord

Aalborg, 7. januar 2011

Direktoratet for fødevarerhverv
Areakontoret

Fødevarerhverv
Areakontoret
Nyropsgade 30
1780 København V

10 JAN 2011

3105-09-261
649
akt.nr. bilag

Høringsvar til udkast til "Forslag til Lov om randzoner"

Agri Nord kan ikke tilslutte sig Fødevarerministerens forslag til Lov om randzoner, da vi mener at det er helt uantageligt at der fremover skal være 10 meter dyrkningsfrie bræmmer langs alle vandløb, både naturlige og kunstige samt alle søer over 100 m².

I Grøn Vækst har der hele tiden været indeholdt at det er de vandløb, der i dag er omfattet af 2 meter bræmmebestemmelserne, som ville være omfattet af de nye 10 meter krav. Dette er fremført af fødevarerminister Henrik Høegh på et møde om Grøn Vækst i november 2009 i Aalborg.

I "Forslag til lov om randzoner" lægges der desuden op til at fødevarerministeren gives bemyndigelse til at ændre loven om bræmmerne uden offentlig høring. Man kan ikke lovgive sådan at bræmmebredden kan reguleres udelukkende efter ministerens indstilling.

I vores del af landet er mange arealer langs Limfjorden og andre lavtliggende områder i Nordjylland grøftet for at sikre afvanding af markerne. Kanalerne/afvandingsgrøfterne ligger ofte tæt – nogle steder ned til 35 meters afstand (se vedlagte kort). Hvis Lov om Randzoner vedtages i dens nuværende form vil det betyde at det i bedste fald kun er lovligt at dyrke striber af marken på 15 meters bredde!

Ydermere vil loven medføre voldsomme indskrænkninger på de dyrkede arealer specielt i vores område, hvor der er mange åbne grøfter – selv hvis randzonerne maksimalt må udgøre 5 % af det samlede landbrugsareal. Videncentret for Landbrug, Planteproduktion har foretaget beregninger over de økonomiske konsekvenser for 3 forskellige landbrugstyper på 100 ha med hhv. ren planteavl, svinebrug og kvægbrug (Planteavlsorientering 041). Beregningerne viser at ved blot 2 % randzoner koster det bedriften 1.813-4.373 kr./ha/år for planteavleren, 5.475-8.419 kr./ha/år for svinebrugeren og 4.111-5.598 kr./ha/år for kvægbrugeren. En årsag til at husdyrbrugere rammes særligt hårdt, er at der skal findes erstatningsjord hvor der kan udbringes husdyrgødning og avles foder til dyrene.

Dermed vil nogle bedrifter blive ramt uacceptabelt hårdt økonomisk i forhold til bedrifter, der ikke har arealer hvor der skal etableres randzoner.

Fødevareministeren oplyste i sommers til dagbladet Børsen, at kompensationen for randzoner vil udgøre hhv. ca. 1.600 kr./ha/år for vedvarende græs og ca. 2.600 kr./ha/år for omdriftsarealer. I forhold til de beregninger som Videncentret for Landbrug har udarbejdet vil kompensationen kun kunne dække tabene i nogle få tilfælde.

Det er Agri Nord's klare holdning, at der i forslaget er tale om ekspropriationslignende indskrænkninger, og at der dermed må ydes erstatning på samme måde som ved andre rådighedsindskrænkninger såsom ved fredning og lignende.

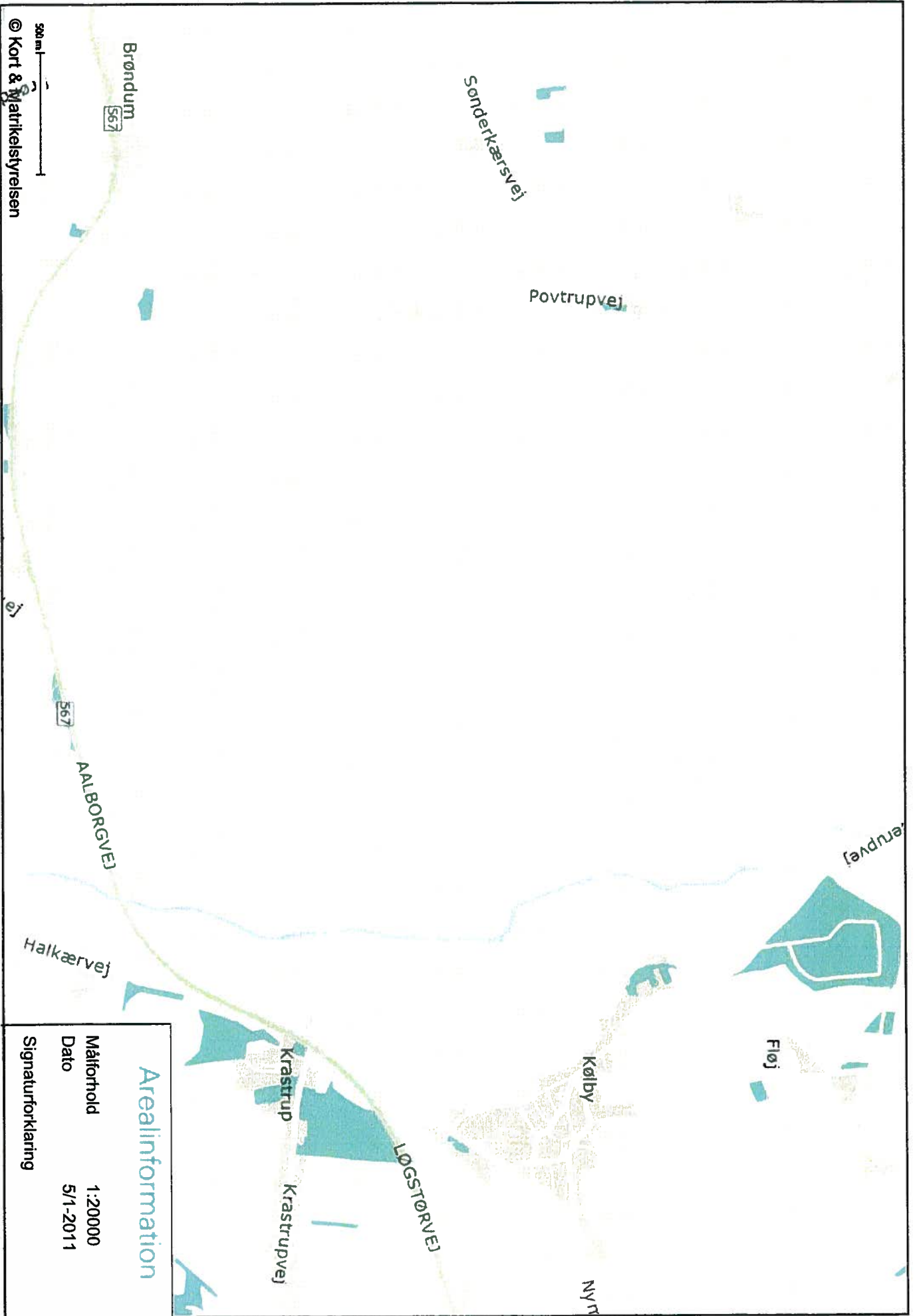
Det er hverken rimeligt eller lovligt at der i udkastet udelukkende henvises til en mulig ansøgningsordning som kompensation. Der bør i lighed med gennemførelse af fredningssager automatisk udbetales erstatninger for de tab restriktionerne medfører for den enkelte lodsejer. I lovudkastet henvises der blot til en etårig kompensation og kun på den nye del af bræmmekravene, hvilket er helt uacceptabelt.

Denne etårige ordning skal søges hjem hvert år og Agri Nord forudser, at dette vil skabe endnu mere bureaukrati med mere administration og øgede omkostninger for landmændene, og en øget opgavemængde for den offentlige sektor.

På vegne af Agri Nord's medlemmer

Formand Arne Buus
Agri Nord
Hobrovej 437
9200 Aalborg SV

Arealinformation

Målførhold

1:20000

Dato

5/1-2011

Signaturforklaring

Tranebjerg, den 07-01-2011

Fødevarer Erhverv
Arealkontoret
Nyropsgade 30
1780 København V
E-mail: areal@ferv.dk

**Høringssvar vedrørende lov om randzoner fra
Samsø Landboforening
Museumsvej 1
8305 Samsø**

I forbindelse med lovforslagets bestemmelse om etablering af randzoner omkring alle søer større end 100 m², vil vi gerne henlede opmærksomheden på den særlige problemstilling der kan være omkring de kunstigt etablerede vandreservoirs til opsamling af overfladevand til brug for markvanding.

Der er på Samsø meget begrænsede muligheder for udnyttelse af grundvand til markvanding, idet en forøget grundvandspumpe kan give risiko for indtrængning af saltholdigt vand i grundvandet. Derfor er der i en længere årrække blevet givet et større antal tilladelser til etablering af gravede reservoirs, hvor der i vinter- og forårsmånederne opsamles overfladevand til brug for markvanding.

Disse gravede reservoirs er i overvejende grad etableret med stejle kanter/bringer, og en del af året med forholdsvis dybt vand i hele reservoirret. Til gengæld er reservoirret ofte i sensommeren næsten tømt for vand med et meget lille vandspejl.

Det antages derfor, at de pågældende gravede reservoirs til markvandingsformål har en meget begrænset naturmæssig interesse, idet den meget varierende vandstand begrænser muligheden for et alsidigt vandbaseret dyreliv.

Anbefaling

I forbindelse med lovforslagets fortsatte behandling vil vi derfor opfordre til, at der gives mulighed for at de etablerede markvandingsreservoirs kan fritages for 10 meter bræmmer.

Med venlig hilsen

Henning Madsen
Formand

/ Erik Grenaa
Centerleder

FødevareErhverv
Areakontoret
Nyropsgade 30
1780 København V

Landwirtschaftlicher Hauptverein für
Nordschleswig
Industriparken 1
6360 Tinglev
www.lhn.dk

Tinglev d. 7/1 2011

Landwirtschaftlicher Hauptverein für Nordschleswig (LHN) fremsender hermed bemærkninger til Fødevareministerens forslag til lov om randzoner.

LHN fraråder implementering af generelle og lovgivningsbestemte randzoner. Udtagning af landbrugs jord af miljø og natur hensyn bør kun ske ved frivillige aftaler. Det vil så være aftalens indhold og økonomiske kompensation der vil afgøre udbredelsen.

Lovgivning som den foreslåede vil være at sidestille med ekspropriation, den enkelte lodsejer vil blive en modspiller som dermed vil kræve et voldsomt bürokratisk kontrolapparat for at håndhæve loven.

Loven skal angivelig være et led i opfyldelsen af EU vandrammedirektivet, vi vil gerne her fremhæve at disse mål kan nås på mange andre måder samt at den tidshorisont som Danmark planlægger opfyldelsen i, er både urealistisk samt unødigt hurtig.

Miljøministeriet i Kiel har oplyst at målene (vandramme direktiv) i Schleswig Holstein skal nås ved:

Frivillige aftaler

Naturlig udvikling af bedre næringsstof udnyttelse

Samt fristforlængelse af mål opfyldelsen

Med EU's indre marked og den fælles landbrugspolitik, kan vi ikke acceptere denne forskels behandling og konkurrence forvridende lovgivning som her foreslået.

Med to globale fødevarerkrise indenfor fire år, som hver især har fordoblet afgrødepriserne er det ikke forsvarlig at fjerne 50 000 ha god landbrugsjord fra dyrkningen.

Ved fødevarerkrise i 2007/8 ophævede folketinget netop udtagnings kravet, af hensyn til kornforsynings sikkerheden.

I lov forslaget er der et kapitel der beskriver konsekvenserne ved indførelse af de foreslåede randzoner.

Disse er beskrevet yderst mangelfulde og er dermed både misvisende og forkerte.

Der er beskrevet en erstatning ved indførelsen af randzoner. Denne skal være forankret i EU Landdistrikts program. I 2015 indføres en ny CAP reform, ingen kender pt. Det fremtidige indhold i denne.

- Den omtalte kompensation er umulig for lodsejeren at forholde sig til. Med de stærk svingende men dog tendentiel stigende afgrødepriser er det foreslåede beløb langtfra omkostningsdækkende.
- Den enkelte landmand skal på markedet og finde yderligere arealer til dyrkning af foder og udspredding af husdyrgødning. Regionalt kan dette være umulig og vil medføre reduceret husdyrproduktion.
- Situationen i Sønderjylland er forstærket pga. massiv forskel i rammebetingelserne til Schleswig Holstein og deraf betydelige arealer, der bruges til majs dyrkning og eksport til Tyskland.

- Der vil være betydelige omkostninger og problemer ved at fjerne oprensings materialet fra vandløbene.
- De mere end 60 000 km randzoner vil medføre defigurering af et uoverskuelig stort antal marker. Disse vil få forholdsvis højere dyrknings omkostninger pga. areal reduktion.
- Randzonerne vil erfaringsmæssig kræve en stor fysisk og manuel indsats for at bekæmpe invasive arter som fx. Flyvehavre.
- Som det ellers er fremført så vil det ikke være mulig at udnytte randzonerne til bioenergi formål. Det vil være uøkonomisk at dyrke "strimler" med en bredde fra 0 til 10 meter. Samtidig skal der friholdes arbejds areal (ca 6 meter) til vandløbsvedligeholdelsen.
- Landbrug og Fødevarer har tidligere dokumenteret at 50 000 ha bioenergi vil bidrage med ca 3000 nye arbejdspladser, som minimum bør der også redegøres for et sådan scenarie ved udtagning af landbrugsjord
- Omkostningerne for vandløbs og kontrol myndighed er i beskrivelsen bagatelliseret så det ikke stemmer overens med hvad der vil blive realitet

Med de i forslaget fremlagte økonomiske forudsætninger, vil der ved frivillige aftaler kunne udtages betydelige målrettede arealer der både er miljøfølsomme og som har en marginal dyrkningsmæssig værdi. I modsætning til forslaget der medfører de ovennævnte, ikke belyste, konsekvenser for lodsejerne og samfundet.

Med venlig hilsen

Jørgen Popp Petersen
 Jørgen Popp Petersen
 Formand

Tage Hansen
 Direktør

FødevarerErhverv
Arealkontoret
Nyropsgade 30
1780 København V

Landbrug & Fødevarer

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Landbrug & Fødevarers hørings svar til forslag til lov om randzoner

Landbrug & Fødevarer takker for lejligheden til at kommentere det udsendte forslag til lov om randzoner, der er sendt i offentlig høring i perioden 10. december 2010 til 10. januar 2011.

Hørings svaret består af to hoveddele:

1. Landbrug & Fødevarers generelle holdninger til lovforslaget – både som helhed og hovedelementerne i det fremsendte materiale
2. Teknisk/faglige kommentarer til lovtæst og tilhørende bemærkninger

Landbrug & Fødevarer må konstatere, at der på nuværende tidspunkt mangler svar på en række centrale spørgsmål angående konsekvenser, økonomi etc. Desuden mener vi ikke, at der er fagligt belæg for at kræve etablering af randzoner langs alle åbne vandløb. Vi finder det helt uholdbart, hvis lovforslaget skal lægges frem til politiske drøftelser før den lange række af udeståender er endeligt afklaret. Den politiske behandling – og de efterfølgende beslutninger - af lovforslaget bør finde sted på et fuldt oplyst grundlag. Vi skal derfor kraftigt opfordre til, at lovforslaget udsættes indtil hele det faglige grundlag – herunder kortmaterialet, der først ventes klar i 2012 – er på plads!

Herudover finder Landbrug & Fødevarer, at der er en række specifikke problemer i det udsendte høringsmateriale, hvilket vil blive kommenteret i de følgende afsnit nedenfor.

Landbrug & Fødevarers overordnede kommentarer til lovforslaget

Der mangler viden og konsekvensvurderinger

Såfremt det fastholdes, at lovforslaget omfatter alle åbne vandløb og søer vil randzonearealet komme til at udgøre langt over 50.000 ha, som er målsætningen i Grøn Vækst – og som der er planlagt kompensation til. Der er således tale om, at væsentligt mere end 2 pct. af Danmarks dyrkningsareal kan blive taget ud af drift som følge af lovforslaget.

Forslaget udgør generelt set et voldsomt indgreb i landmændenes råderet, og for nogle landmænd vil det få endog meget omfattende konsekvenser. Udlægningen af randzoner vil få negativ indflydelse på mange måder, bl.a. som følge af:

- Tabt indtjening på arealerne
- Reduceret værdi af jorden
- Tab af harmoniareal
- Tabt mulighed for at producere eget foder
- Defigurering af markerne – større arealer end blot randzonerne vil blive urentable

Landbrug & Fødevarer repræsenterer landbruget og fødevarerhvervet i Danmark. Organisationen er resultatet af en fusion mellem Landbrugsrådet, Danske Slagterier, Dansk Svineproduktion, Dansk Landbrug med Dansk Landbrugs Medier og Dansk Landbrugsrådgivning, samt væsentlige dele af Mejeriforeningens aktiviteter.

Landbrug & Fødevarer repræsenterer Danmarks største kompetenceklynge med 150 000 beskæftigede og en samlet eksport på mere end 100 mia. kr. årligt.

Det samlede omfang og konsekvenserne er fuldstændig uoverskuelige på nuværende tidspunkt, hvor det helt grundlæggende kortmateriale, der klart og entydigt skal definere hvilke vandløb og søer, der er omfattet af randzonekravene, ikke foreligger. Lovforslaget bør afvente, at plangrundlaget er på plads. Der bør sikres fuld klarhed over:

- Arealkonsekvenserne, samlet set og for den enkelte, kendes ikke
- De økonomiske konsekvenser kendes ikke
- Den tilhørende støtteordning, herunder satserne, kendes ikke – de tidligere i pressen udmeldte beløb vil i mange tilfælde langt fra være tilstrækkeligt, når stigende priser på afgrøder og de ovennævnte negative konsekvenser tages i betragtning. Desuden gælder der særlige forhold for en del specialafgrøder, der har en meget høj pris og som ikke kan dyrkes andetsteds.

Der er ikke fagligt belæg for at etablere randzoner overalt

Vi mener, at der ikke er fagligt belæg for at udlægge randzoner langs alle åbne vandløb, grøfter og kanaler. Det er der flere grunde til. Først og fremmest er det langt fra alle vandløbsbrinker/-randzoner, der taber større mængder partikler, fosfor og kvælstof til vandmiljøet. Udlægning af randzoner bør ske mere målrettet og differentieret, så der tages hensyn til tabsrisikoen.

En stor del af vandløbene har afledning til vandområder, hvor der ikke er specifikke behov for reduceret P- og/eller N-tilførsel. I disse oplande tjener udlægning af randzoner langs alle vandløb og søer heller ikke noget miljøformål, og vil derfor være uden relevans og med utrolig lav omkostningseffektivitet.

Vi mener endvidere, at for få vandløbstyper er undtaget. Som lovforslaget ser ud nu, er det kun grøblerender, der specifikt er undtaget fra reglen om 10 m randzoner. Åbne grøfter er typisk anlagt alene med det formål at lede vandet bort – de fungerer som åbne dræn. Det samme gør sig gældende for en del strækninger, der umiddelbart kan opfattes som egentlige vandløb, men i virkeligheden er kunstigt anlagte, med det ene formål at sikre vandafledning fra arealerne. Vejgrøfter er endnu et eksempel på vandløb, der alene er etableret for at bortlede overfladevandet.

Et andet eksempel er vandløb, der i perioder af året tørrer helt eller delvist ud. Her vil de forventelige effekter fsva. transport af partikler og næringsstoffer være meget begrænsede.

I nogle egne er hele driftsstrukturen afhængig af det eksisterende afvandingssystem – på Lolland, i Marsken og på Læsø for blot at nævne nogle få eksempler. Her risikerer konsekvenserne at blive meget store for langt de fleste lodsejere. Ud fra en grundig vurdering bør listen med vandløbssystemer, der helt generelt undtages fra kravet om randzoner, udvides.

Loftet over arealkonsekvenserne for den enkelte er sat alt for højt; ekspropriation

I lovforslaget lægges der op til, at randzonerne maksimalt kan udgøre 5 pct. af en bedrifts samlede areal. Landbrug & Fødevarer er af den klare opfattelse, at grænsen på 5 pct. er sat alt for højt.

Det skal erindres, at landmændene har erhvervet sig arealerne ud fra den forudsætning – og med den ret – at de har mulighed for at dyrke jorden. Begrænsninger i råderetten over jorden svarer til den situation enhver anden borger står i, hvis en vej eller jernbane skal udvides, og den pågældende derfor må afstå arealer eller råderet over disse. Der vil således kunne være tale om krænkelse af ejendomsretten i en række tilfælde.

Den maksimale procent skal i øvrigt opgøres i forhold til ejendommens samlede dyrkede areal og ikke det samlede areal. Det, som er afgørende for en landbrugsejendom, er størrelsen af det areal, der indgår i driften, og ikke det samlede matrikulære areal.

Som beskrevet oven for vil randzonekravet medføre en lang række negative konsekvenser, og for en række landmænd vil 5 pct. randzoner i sig selv have karakter af ekspropriation; dertil kommer, at randzonerne – til trods for en eventuel kompensation – blot er en lille del af den samlede pulje af restriktioner, der indføres som følge af Grøn Vækst og vandplanerne. Sammenholdt med for eksempel kravet om yderligere efterafgrøder vil effekten blive meget alvorlig for en række landmænd. Professor Peter Mortensen fra Københavns Universitet konkluderer i et responsum fra 2010 vedr. vandplanerne og Grøn Vækst, at alle restriktioner i Grøn Vækst skal vurderes samlet fsva. ekspropriationsspørgsmålet og spørgsmålet om proportionalitet.

I bemærkningerne til lovforslaget fremføres det, at undtagelse fra bestemmelserne som følge af særlige grunde (enkelte landbrugere rammes uforholdsmæssigt hårdt) kun vil kunne bringes i anvendelse i relativt få tilfælde. Landbrug & Fødevarer er uenige heri! Der vil i mange tilfælde være tale om ekspropriation – enten *alene* som følge af randzonekravet eller *som en del* af de samlede byrder i Grøn Vækst-pakken. Af den grund bør antallet af omfattede søer og vandløb begrænses, og 5 pct.-loftet sænkes.

I forbindelse med Grøn Vækst er det besluttet, at randzonekravet skal kompenseres via Landdistriktmidlerne. Budgettet er imidlertid kun kendt for de næste få år, og der er på nuværende tidspunkt ingen overblik over eller garanti for, at der bliver tale om fuld erstatning for alle byrder og tab. Der er desuden stor usikkerhed om hvad der sker på sigt. Ophører støtteordningen – hvad sker der så? Hvis der ikke gives garanti for, at kravet kun kan gælde, hvis der gives kompensation til de berørte lodsejere, står vi over for en sag som med 2 m bræmmerne for 20 år siden. Der er dog væsentlige forskelle: Randzonerne lægger beslag på 4-5 x bræmmearealet langs det enkelte vandløb. Desuden er langt flere vandløb omfattet af randzonekravet end af bræmmekravet, så det samlede omfang kan let blive en faktor 10 større end bræmmekravet.

Det skal derfor som minimum sikres, at et eventuelt randzonekrav kun kan være gældende, så længe der gives en tilstrækkelig erstatning til de berørte lodsejere.

Optimalt set bør de afsatte midler til randzoner anvendes til løbende at købe enten jorden eller brugsretten med de pålagte, varige restriktioner af lodsejeren – og derved gennemføre en gradvis indførelse af randzonerne år for år. Lodsejerne kan komme videre med bedriftens udvikling og randzonen bliver permanent.

Anvendelse af randzonen

Muligheden for at kunne dyrke flerårige energiafgrøder i randzonerne lyder fint nok i teorien. I praksis vil det dog være en utilstrækkelig og uanvendelig løsning for de fleste. Dels må der ikke gødes eller sprøjtes i randzonerne, hvilket forringer muligheden for succesfuld etablering og et acceptabelt udbytte, dels vil det ikke være rentabelt udelukkende at etablere energiafgrøder i et 8 meter bredt bælte langs vandløbene. Maskinomkostninger, lave udbytter etc. vil medføre, at det slet ikke er rentabelt at dyrke og høste energiafgrøder på et areal, der typisk vil være på fra få hundrede m² til få hektar.

Det fremhæves i bemærkningerne, at randzonerne skal være med til at opfylde en del af naturmålene i Grøn Vækst. Hvis disse zoner skal blive til natur, skal der foretages en eller anden form for pleje. Det vil efter de gældende og nye tilskudsordninger ikke være muligt at få græsnings- /slættil-

skud til randzonerne, med mindre de ligger i Natura 2000, er en del af et § 3-område eller er permanent græs. Det skal derfor sikres, at denne mulighed er til stede.

Der skal endvidere være mulighed for flere anvendelsesmuligheder af randzonen; vildtplejetiltag, barjordsstriber og lignende tiltag, der gavner vildtet, biodiversiteten og naturindholdet. Dette bør indgå i lovteksten og de tilhørende bemærkninger.

Randzonerne skal også kunne anvendes til andre miljøtiltag. Som eksempel kan nævnes såkaldt kunstige ådale, hvor de ånære arealer inddrages i forbedringen af natur- og vandmiljøkvaliteten. Her vil det være vanvid at kræve 10 m randzoner *uden på* den kunstige ådal, der jo netop tjener samme formål som randzonen i natur- og miljømæssig henseende.

Der bør være fleksibilitet i randzonebredden, således at etableringen kan ske i henhold til markerens udformning. Det kan betyde, at randzonen nogle steder bliver bredere eller indeholder kiler, mens det andre steder bliver muligt med lidt smallere randzoner.

Endelig er det meget vigtigt at sikre, at reglerne om offentlig adgang præciseres, så intentionerne om, at adgangen skal være som ved den nugældende praksis ifm. bræmmerne, også bliver virkelighed.

Varetagelse af opgaver efter loven

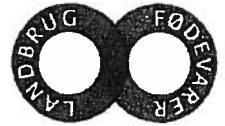
Landbrug & Fødevarer skal kraftigt opfordre til, at opgaverne efter loven varetages af en overordnet (statslig) myndighed, således at der ikke opstår store forskelle i forvaltningspraksis. Alternativt er det ekstremt vigtigt, at der udarbejdes helt entydige retningslinier. Tilsvarende skal der være udbredt klageadgang for de berørte lodsejere, da vi forudser, at spørgsmålet om ejendomsrettens ukrænkelighed vil blive relevant at få belyst og afprøvet i mange tilfælde.

Tekniske/faglige bemærkninger

Generelt

Det er utilfredsstillende, at der ikke inden lovforslaget vedtages findes en entydig udpegning af de arealer, som er omfattet af forslaget. Det er ligeledes utilfredsstillende, at der ikke foreligger en beregning af, hvor store arealer de enkelte landbrug skal opgive dyrkning på – og hvordan de fordeler sig på disse. Det er ligeledes utilfredsstillende, at kompensationsordningen ikke foreligger. Det betyder samlet, at det er vanskeligt at vurdere konsekvenserne for erhvervet og de enkelte landbrugere.

Det fremgår af bemærkningerne til § 1, at randzonerne forudsættes at omfatte i alt ca. 50.000 ha landbrugsjord. Andre steder står det anført, at loven skal bidrage med op til 50.000 ha nye naturarealer. Det forudsættes, at alle randzonearealer medtages i beregningen, uanset om arealerne i dag indgår i omdriften eller eksempelvis er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Det synes ikke at være anført eksplicit i forslaget, at de nuværende 2 meter bræmmer langs visse vandløb ikke kan indgå i de 50.000 ha. Hvis det på trods heraf skal lægges til grund for fastsættelsen af bredden af randzonen, jf. forslagets § 1, stk. 3, at de nuværende 2 meter bræmmer ikke kan indgå, skal det alene være disse 2 meter bræmmer, der skal fradrages, og ikke de 2 meter bræmmer, der vil blive gældende, når vandplanerne træder i kraft. Nye 2 meter bræmmer som følge af en ny "bræmme-definition" vil også udgøre ny natur.

Det fremgår af bemærkningerne, at randzonerne påtænkes kompenseret via landdistriktsprogrammet. Fra erhvervets side vil vi indstille til, at loven bortfalder, såfremt man ikke kan finde fuld finansiering til gennemførelse af lovens omfattende krav om udlæg af 50.000 ha randzoner.

Konsekvenserne i medfør af krydsoverensstemmelse bør være helt fraværende eller så begrænsede som muligt. Det må befrygtes, at randzonerne om muligt ellers vil give anledning til endnu flere sager om krydsoverensstemmelse, da overholdelsen af kravet kan være sværere at håndtere, bl. a. i forhold til usikkerheder om randzonebedden hvis man er over loftet, markering/måling af bredden etc.

Vi vil gøre opmærksom på, at en generel randzone på op til 10 meter miljømæssigt ikke er optimal. Med en mere differentieret tilgang vil man kunne opnå en større miljøeffekt.

Ad § 1

Vedr. forslag om søer med et overfladeareal på mere end 100 m².

Der findes mange "lukkede søer og vandhuller" i det åbne land. Effekten af at lægge randzoner omkring disse er minimal ift. det øvrige vandmiljø. Det foreslås derfor, at alle søer og vandhuller uden afløb (lukkede systemer) under 5000 m² tages ud af forslaget

Overvejelser om proportionalitet: Randzoner omkring f.eks. en 100 m² kvadratisk sø vil være godt 700 m². Indgrebets størrelse synes her helt ude af proportion med den mulige miljøeffekt.

Vedr. at der skal etableres 10 m randzoner langs alle ikke rørte vandløb

Jf. lovens bemærkninger forstås der ved vandløb i denne sammenhæng åbne, ferske vandløb, uanset om disse er i naturlige eller kunstige løb, herunder grøfter, kanaler mv. Grøblerender er ikke omfattet".

Denne definition åbner for en række nærmere definitionsspørgsmål:

Definition på grøblerender

Jf. vores forståelse er en grøblerende "Systemer af tæt liggende Grøfter" se:

<http://ordnet.dk/ods/ordbog?aselect=Gr%C3%B8blerende&query=gr%C3%A6ve>

Selv denne definition er ikke entydig, - hvor går grænsen mellem hvad der kan defineres som en grøft og hvad der kan defineres som en grøblerende? Dette bør klarlægges i bemærkningerne til loven.

Definition af vandløb

Det foreslås, at der i bemærkningerne anføres en beskrivelse af, hvad der forstås ved et vandløb. Som minimum må man kræve en klart afgrænset terrænfordybning, som stadigt eller nogenlunde regelmæssigt er vandførende. Skyllefurer opfylder ikke dette krav, og det samme gælder vejgrøfter, skelgrøfter, lavninger og lignende, som ikke regelmæssigt er vandfyldte.

Gravede drængrøfter undtages

Det er ikke rimeligt, at der skal være op til 10 meter randzoner langs gravede grøfter. Der er ikke tale om naturlige vandløb, og grøfterne er etableret alene for at optimere driften.

Nye rørlagte vandløb

Hvis vandløb rørlægges bør det fremgå af lovtæksten, at kravet om randzoner bortfalder. Det bør gælde uanset om rørlægningen finder sted før eller efter, at randzonearealerne fastlægges.

Oprensningsmateriale kan oplægges i randzonen

Det bør af bemærkningerne fremgå, at det anførte forbud i randzonen mod blandt andet anden jordbehandling ikke er til hinder for oplægning af materiale, der oprenses fra vandløbet, og udsprengning af dette på randzonearealet. Det bemærkes, at dette i dag er normal procedure i forbindelse med den lovpligtige vedligeholdelse af vandløb.

Fleksibilitet mht. randzonens bredde

Der bør af bemærkningerne fremgå, at der er fleksibilitet mht. randzonens bredde, således at man undgår kiler o.l. i marken, hvilke vil kunne bidrage til at mindske risikoen for pletvis overdosering af gødning og planteværnsmidler (se uddybende begrundelse under § 5)

Bekæmpelse af kæmpebjørneklo

Det må befrygtes, at kæmpebjørneklo vil brede sig på randzonearealet. Der skal være mulighed for at foretage bekæmpelse mekanisk eller med sprøjtemidler.

Vildtstriber og lignende

Det bør være muligt at foretage naturforbedrende tiltag i randzonen. Der henvises til L & F's høringsvar af 25. januar 2010 til ny bekendtgørelse om tilskud til braklagte randzoner langs vandløb og søer.

Mulighed for skiltning eller hegn

Der skal være muligt at foretage hegning eller andet for at markere, at der ikke er offentlig adgang.

Ad § 2

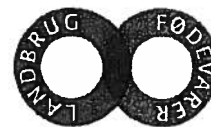
Det bør fremgå af lovens bemærkninger, at græsmarker også kan være kløvergræsmarker.

Det er afgørende, at der ikke skal etableres noget skel, der markerer den 10 meter randzone, når der er tale om eksisterende vedvarende græsmarker eller marker med energifgrøder. Det må forudsættes, at der kan ske en mekanisk renholdelse af energifgrøder i randzonen.

Hegning i vandløbsbræmmer

Da der gives mulighed for dyrkning af vedvarende græs i randzonerne, vil anvendelse til afgræsning blive udbredt. Randzonerne vil de fleste steder grænse op til vandløbsbræmmerne. Det vil derfor være nærliggende og hensigtsmæssigt at drive vandløbsbræmmerne og randzonerne sammen. Derfor bør de nye bestemmelser om randzoner medføre, at forbuddet mod hegning i vandløbsbræmmerne ophæves, så det bliver muligt at etablere indhegninger, der omfatter både randzoner og vandløbsbræmmer.

Det skal fremgå af loven, at også almindelig skov kan etableres i randzonen. Miljømæssigt såvel som landskabsmæssigt kan denne mulighed være mindst lige så oplagt som energifgrøder, der også ofte vil have en skovkarakter.

Ad § 5

5 pct.-loftet bør reduceres

I denne paragraf anføres et randzone-maksimum for den enkelte bedrift på 5 pct. af bedriftens samlede areal. Det er en meget betydelig andel af en bedrift. Det anførte maksimum bør derfor nedsættes.

Opgørelse af randzoneareal må fremgå af lovteksten

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at der ikke ved efterfølgende ændringer i bedriftens struktur skal foretages genberegning af randzonearealet, idet randzoneudlægget i denne situation vil udgøre et på forhånd kendt vilkår. Dette fremgår ikke af formuleringen af § 5 i forslaget. Hvis der ønskes en tilstand, som den er beskrevet i bemærkningerne til § 5, må § 5 omformuleres, så det tydeligt fremgår, at der er tale om udlæg af bestemte arealer som randzoner, der herefter registreres som sådanne i den i bemærkningerne omtalte kortlægning.

I og med arealerne registreres en gang for alle, bør man være opmærksom på, at der efterfølgende kan ske en "forsumpning" af randzonen og/eller en ændring af vandløbets forløb, der kan medføre, at der ikke nødvendigvis vil være den samme afstand til vandløbet efter en årrække som i udgangssituationen. Der bør ikke pga. af ovenstående situation opstå nye krav til randzonens placering som følge af sådanne forhold.

Ejendom i stedet for bedrift

Når der er tale om et varigt udlæg af randzonearealer, bør der ved fastsættelse af et maksimum tages udgangspunkt i en klart mere varig enhed end en bedrift, nemlig den enkelte ejendom. En bedrift er en temmelig dynamisk enhed med ofte skiftende forpagtninger og til- og afgang af ejendomme. Det er derfor ikke hensigtsmæssigt at fastlåse en afvigende randzonebredde på denne enhed, der så vil blive gældende for de indgående ejendomme og ofte adskillige tilforpagtede delarealer, der senere vil blive ført tilbage til de ejendomme, som de er forpagtet fra. Det omhandlede maksimum bør derfor opgøres for den enkelte landbrugsejendom. Hvis bedriften anvendes til fastsættelse af maksimum kan det f.eks. betyde, at en forpagtet ejendom bliver pålagt randzoner over grænsen, fordi den indgår i en bedrift, hvor grænsen ikke overskrides. Loven vil derved gribe uventet ind i et aftaleforhold. Konsekvensen kan blive, at bedrifter alene af den grund opdeles i det år, hvor randzonerne fastlægges.

Fastlæggelsestidspunktet for randzonearealet bør være offentliggjort i god tid og et hensigtsmæssigt tidspunkt.

Dyrket areal i stedet for samlet areal

Endvidere påstås den maksimale procent opgjort i forhold til ejendommens samlede dyrkede areal og ikke det samlede areal. Det, som er afgørende for en landbrugsejendom, er størrelsen af det areal, der indgår i driften, og ikke det samlede matrikulære areal.

Ekstra kompensation/erstatning hvis restarealer bliver uhensigtsmæssige

I en række tilfælde vil kravet om 10 meter bræmme medføre, at resten af marken ikke kan dyrkes, idet arealet bliver for lille. Derfor skal der være en regel om erstatning for tab af areal i sådanne tilfælde. F.eks. hvis randzonen beslaglægger mere af 25 pct. af arealet af en fysisk afgrænset mark. Med andre ord bør kompensationen beregnes for hele marken.

Mulighed for fleksibilitet

Der bør være en hvis fleksibilitet med hensyn til randzonens bredde, således at man kan undgå kiler og lignende i marken. Det vil kunne bidrage til at mindske risikoen for pletvis overdosering af gød-

ning og planteværnsmidler. I bemærkningerne til § 4 er det anført, at beliggenheden af de konkrete randzonearealer vil blive anført på markblokkort, og at den enkelte landbruger i forbindelse med ansøgning vil kunne foretage rettelser, hvis de ikke stemmer overens med de faktiske forhold. Den enkelte landbruger bør på samme måde have mulighed for at foretage hensigtsmæssige korrektioner på disse kort, jf. ovenstående. Herefter vil kontrolmyndigheden have mulighed for at kontrollere, at der alene korrigeres inden for rimelige rammer.

Ad § 9

Det fremgår af denne paragraf, at ministeren i den beskrevne sammenhæng kan fastsætte regler om klage. Hertil anføres, at loven bør indeholde en almindelig bestemmelse om klage, da der er tale om et regelsæt, der vil kunne få væsentlig betydning for mange landbrug.

Det foreslås, at spørgsmålet om ekstraordinære indgreb kan indbringes for taksationsmyndighederne.

Fra bemærkningerne:

Vi forudsætter, at bemærkningen om *ekstensiv* afgræsning ikke er til hinder for, at almindelig afgræsning af marken kan foregå, altså samme græsningsintensitet som marken ved siden af 10 meter randzonen.

s. 8 – 9:

6. I forbindelse med vurderingen af omkostningerne for erhvervet bør man indregne omkostningerne ved, at harmoniarelaet reduceres. Jf. nedenfor vil denne omkostning typisk ligge på omkring 1000 kr. pr ha for de bedrifter, der rammer loftet ift. til harmoni, men varierer fra sag til sag.

I det omfang en landmand skal ud at finde nye harmoniarealer som følge af randzonenloven, bør han erstattes for denne ekstra omkostning

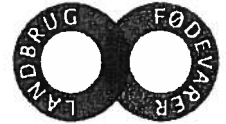
I de tilfælde, hvor randzonekravet reducerer harmoniarealet ned under minimumskravet, må der regnes med, at gyllen skal afsættes til naboer mv..

Der kan regnes med en meromkostning i form af flytning af gyllen. Dette er i andre sammenhænge beregnet til at ligge i størrelsesordenen: 1-50 kr. pr m³. Med 25 m³ gylle pr ha svarer dette til et mertab på 25-1.250 kr. pr ha. Dertil skal lægges den pris, som det kan være nødvendigt at betale modtageren for at modtage gyllen.

Alternativet for husdyrproducenten er at forpagte et areal svarende til randzonearealet. Her vil forpagtningsprisen i husdyrintensive områder være højere end i mindre intensive områder, fordi der betales for at "komme af med gyllen". Prisforskellen er et indirekte udtryk for, hvad et mistet harmoniareal koster.

I gennemsnit kan der regnes med en omkostning for tabt harmoniareal på ca. 1.000 kr. pr. ha svarende til en ekstra transport af gylle på 10-15 km til en pris på ca. 2-3 kr. pr. kbm pr km, og at modtageren ikke betaler eller ikke skal have betaling for at modtage gyllen. Beregningsatserne skal naturligvis tilpasses de aktuelle forhold.

Plejeforpligtelsen. Der bør kompenseres for ekstraomkostninger for gennemførelse af plejen af randzonerne.

Det vurderes, at der vil være en årlig omkostning til slåning og pleje af disse arealer. Denne omkostning vil ofte være relativ høj, idet der vil være tale om små arealer. Dertil kan komme udgifter til at opretholde et "godkendt" plantedække.

Det er positivt, at ordningen integreres i fællesskemaet.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Erik Jørgensen', is written over the typed name. The signature is fluid and includes a long horizontal stroke extending to the right.

Erik Jørgensen

FødevarerErhverv, Arealkontoret
Nyropsgade 30

1780 København V

Afd. Planteavl
Damsbovej 11, 5492 Vissenbjerg
tlf. 70 15 99 00 - fax 63 621 699
kontakt@centrovice.dk
www.centrovice.dk

Vissenbjerg, den 10.01.2011

Høringssvar til lovforslag om randzoner

De dyrkningsfrie bræmmer er en god og omkostningseffektiv metode til at begrænse næringsstofafstrømningen, og derfor er det meget vigtigt, at der bliver de rette vilkår for etableringen af bræmmerne. Vi har i øjeblikket en ordening som ikke er anvendt ret meget, da vilkårene er for dårlige.

Det nævnes i bemærkningerne til lovforslaget, at der skal indføres en støtteordning til kompensation for de arealer der skal tages ud af dyrkning. Der er dog intet konkret om størrelsesordenen på denne kompensation, hvilket i sig selv gør det umuligt at forholde sig til forslaget. Så længe kompensationens størrelse ikke er kendt, bør loven derfor ikke kunne vedtages.

I forbindelse med lovforslaget har Fødevarerministeren været fremme med kompensationsbeløb på ca. 2.600 kr. pr. ha. Dette beløb er fremkommet i tider med en korn pris på under 100 kr. pr. hkg. I øjeblikket er kornprisen snarere 150 kr. pr. hkg og det gør naturligvis tabet ved at tage arealer ud af dyrkning væsentligt højere.

I forhold til den normale beregning af dækningsbidraget, bør der i denne situation ikke beregnes det fulde beløb på sparede arbejds- og maskinomkostninger, da det kun er dele af marken der tages ud af drift, og i gennemsnit kun ca. 2 procent af det samlede areal. Der er derfor i bogstaveligste forstand tale om en marginalbetragtning. Det vil ikke påvirke forrentning og afskrivning af maskiner, og kun delvis påvirke arbejdsomkostningerne og de variable maskinomkostninger (brændstof og vedligeholdelse).

Selv hvis der regnes med en lavere kornpris end den aktuelle, f.eks. 125 kr. pr hkg, bør kompensationsbeløbet bør derfor snarere ligge på ca. 6.000 kr. pr. ha. Det kan beregnes ud fra et udbytte på 80 hkg pr. ha (10.000 kr. pr. ha) fratrukket stykomkostninger på 2.500 kr. pr. ha og reducerede arbejds- og maskinomkostninger på 1.500 kr. pr. ha.

Med venlig hilsen

Leif Hagelskjær, Rådgivningschef Planteavl

Niels Rasmussen, Formand

KOPI

Kirsten Dollerup (Fødevarerhverv)

Fra: Marianne Ziegler Kofoed [MZK@SLF.DK]**Sendt:** 10. januar 2011 13:34**Til:** Arealkontoret (KTP,DFFE)**Emne:** Hørings svar Randzoner

Vedhæftet hørings svar vedrørende forslag til lov om randzoner.

Kontaktperson:Chefkonsulent Finn Olsen, Sønderjysk Landboforening. Mail: fo@slf.dk

Med venlig hilsen

Marianne Ziegler Kofoed

Chefsekretær, Planteavl

Billundvej 3, 6500 Vojens
Tlf. 7320 2600, direkte 7320 2647
Fax 7320 2605
mzk@slf.dk
www.slf.dk

 Tænk på miljøet før du printer

Denne mail og eventuelt vedhæftede filer kan indeholde fortroligt materiale, der kun er beregnet for adressaten, og som ikke må udleveres eller kopieres til uvedkommende. Har De ved en fejl modtaget denne mail, bedes De venligst omgående rette henvendelse til afsender ved brug af svar-funktionen og derefter slette mailen fra både Deres indbakke og efterfølgende fra Deres mail-papirkurv. På forhånd tak!

3105-09-261

228

Til
FødevarerErhverv
Arealkontoret
Nyropsgade 30
1780 København V

Høringssvar til forslag til lov om randzoner.

På vegne af nedenstående foreninger under DLBR, fremsendes hermed høringssvar til lov om randzoner.

Grundlæggende mener vi, at lovforslaget bør tages af bordet, da de økonomiske konsekvenser af lovforslaget ikke er klarlagt, og da vi mener, at det vil være uforholdsmæssigt dyrt for samfundet, herunder landbruget, at gennemføre. Før de samlede omkostninger er beregnet og lagt frem i offentligheden, bør forslaget ikke gennemføres.

Hvis forslaget alligevel gennemføres, bør følgende ændres i forhold til det udkast, der er sendt i høring:

Kommentarer til § 1:

Det foreslås at vandløb og grøfter, der i dag ikke er omfattet af kravet om 2 meter bræmmer, tages ud af forslaget. Det må formodes, at strækninger med 2 meter bræmmer giver den største miljøeffekt af randzonerne. Vandløb og grøfter uden 2 meter bræmmekrav vil i et vist omfang være tørlagte i en del af året, og der vil derfor blive beslaglagt god dyrkningsjord, uden at der opnås nogen nævneværdig miljøeffekt.

Administrativt vil det blive en enorm opgave at udpege samtlige vandløb, mens de nuværende bræmmebelagte vandløb allerede er kortlagt.

Kommentarer til § 2:

Etablering af flerårige energiafgrøder, som for eksempel Pil, kan forventes at volde en del problemer, hvis der ikke må bruges herbicider i de første 1 til 2 år. Erfaringer fra praksis har vist, at ukrudtsbekæmpelse i afgrødens første leveår kan være helt afgørende for etableringen, og dermed også et fornuftigt udbytte i de efterfølgende mange år. En veletableret afgrøde vil alt andet lige optage flere næringsstoffer fra jorden end en dårlig etableret afgrøde.

Det foreslås derfor, at der i 1 eller 2 år i forbindelse med etableringen gives mulighed for at anvende herbicider, og dermed øge sandsynligheden for en god etablering.

Kommentarer til § 6:

Markbruget i marsken på sydjyllands vestkyst er karakteriseret ved mange små marker adskilt af grøfter. I lighed med grøblerenderne, bør disse grøfter fritages fra kravet om randzoner, der ellers vil udgøre en uforholdsmæssig stor andel af arealet i marskområdet. Driften af markerne i marsken vil blive betydelig vanskeliggjort ved indførelse af randzonerne.

Det foreslås derfor, at randzonekravet ikke gælder i marskområdet.

Generelle kommentarer:

Placering af randzonerne:

I forhold til en effektiv udnyttelse af markmaskinerne er det vigtigt, at der er så få "hak" i en mark som muligt. Bredder, der ikke passer med markens maskiner, vil uundgåeligt medføre forøget overlap af gødning og planteværnsmidler, og der vil være øget færdsel i forbindelse med jordbehandlingen.

Hvis et vandløb kun udgør en del længde af en mark, vil der opstå et "hak" på randzonens bredde i resten af markens længde. Vandløb der ikke løber i hele markens længde, ønskes derfor fritaget for randzonekravet. Alternativt ønskes der mulighed for at forlænge randzonen til hele markens længde (med samme kompensation som øvrige randzoner). Det skal være frivilligt og op til den enkelte lodsejer, om man ønsker at udvide randzonen.

Samme forhold gør sig gældende for søer, der ligger ved eller nær markkanten. Også her ønskes der fritagelse for kravet om randzoner, eller alternativt kompensation til de arealer, der frivilligt inddrages i randzonen for at få en markform, der kan håndteres i praksis.

Endvidere ønskes der mulighed for at variere bredden af randzonerne på ejendommen således, at der skabes mindst muligt overlap i den enkelte mark. De fleste marker drives i dag med maskinsæt, der typisk passer med bredder på 12, 16, 20 eller 24 meter. Det kunne være formålstjenligt at tilpasse randzonerne således, at der ikke forekommer u hensigtsmæssige markbredder i forhold til ejendommens aktuelle maskinpark.

Det ville ligeledes medføre mindre overlap med gødning og planteværnsmidler, hvis bugtede randzoner kunne rettes ud, så der fremkommer lige linjer. Dette ville betyde, at randzonen nogle steder vil blive smallere og andre steder bredere end udgangspunktet.

Der lægges således op til, at bredden af randzonen skal kunne tilpasses forholdene i den enkelte mark således, at ulemperne for dyrkningen af den resterende mark bliver mindst mulige, og således at unødvendig overlap med gødning og planteværnsmidler begrænses mest muligt.

Da kronekanten ikke altid kan fastlægges entydigt (jf. §4), og for at tilpasse randzonerne bedst muligt til driften i den enkelte mark, bør randzonerne afmærkes fysisk i marken af en offentlig myndighed i samarbejde med lodsejeren.

I forlængelse af dette opfordres der til, at der **ikke** oprettes særskilte markblokke i forbindelse med indtegningen under enkeltbetalingsordningen. Vi er ikke enige i kommentardelen, der forudser begrænsede administrative ulemper for erhvervet. Vi forudser **store** administrative problemer med dette, baseret på vore erfaringer med de sidste års indtegninger i IMK. Markblokkene vil i øvrigt heller ikke kunne indtegnes på forhånd, hvis ønsket om fleksibilitet i bredden efterkommes.

Vi formoder, at vejgrøfter ikke er omfattet af randzonekravet.

Vi formoder, at oprensingsmateriale fra vandløbsvedligeholdelse må placeres i randzonen.

Vi forlanger, at det beløb der fastsættes som kompensation, dækker mistet indtjening på arealet, udgifter til vedligehold samt **de fulde omkostninger** ved mistet harmoniareal. En engangserstatning, der muliggør køb af erstatningsjord, vil være at foretrække frem for en årlig kompensation. Vi ser gerne, at DLBR bliver inddraget i ovenstående beregninger.

Lodsejere, der allerede har lavet randzoner, må ikke stilles dårligere i kompensationsberegningerne, blot fordi de frivilligt har afgivet dyrkningsjord til randzoner. I de

tilfælde hvor det er dyrkningsjord, der er indgået i de frivillige randzoner, skal kompensationen beregnes i forhold til dette.

Vi uddyber gerne ovenstående synspunkter om nødvendigt.

Kontaktperson:

Chefkonsulent Finn Olsen, Sønderjysk Landboforening. Mail: fo@slf.dk

Vojens, den 10. januar 2011

Chefkonsulent Finn Olsen
Sønderjysk Landboforening

På vegne af:

Formand Henrik Frandsen, Sønderjysk Landboforening, Billundvej 3, 6500 Vojens
Formand Asger Christensen, Kolding Herreds Landbrugsforening, Niels Bohrs Vej 2, Kolding
Formand Mogens Dall, LandboSyd, Peberlyk 2, 6200 Åbenrå
Formand Bjarne Larsen, Jysk Landbrugsrådgivning, John Tranums Vej 25, 6705 Esbjerg Ø
Formand Jens Ejner Christensen, Vejle-Fredericia Landboforening, Erhvervsbyvej 13, Horsens
Formand Erik O. Petersen, Sønderjysk Familielandbrug, Guldagervej 2, 6240 Løgumkloster
Formand Henrik Bertelsen, Familielandbruget Sydvest, Ndr. Boulevard 95, 6800 Varde
Formand Sven Aage Stenholdt, Vejle Amts Familielandbrug, Niels Finsensvej 20 A, 7100 Vejle
Formand Jørgen Pop Petersen, Landwirtschaftlicher Hauptverein für Nordschleswig,
Industriparken 1, 6360 Tinglev

Østlige Øers Landboforeninger

FødevarerErhverv
Arealkontoret
Nyropsgade 30
1780 København V

Sorø d. 10. januar 2011

Høringssvar til forslag til Lov om Randzoner

Hermed følger høringssvar fra Østlige Øers Landboforeninger (ØØL)¹ til forslag til Lov om Randzoner.

Lovforslaget er en del af udmøntningen af Grøn Vækst-aftalen og ØØL vil endnu en gang pointere det særdeles problematiske i den drypvise implementering af aftalen. Grøn Vækst-aftalen og de iværksatte tiltag herefter over for landbrugserhvervet, skal vurderes som et samlet hele og med proportionalitet i lovgivning og de miljøforbedrende indsatser.

Endvidere vil vi påpege, at der fortsat ikke er gennemført en grundig erhvervs- og samfundsøkonomisk analyse af konsekvenserne af Grøn Vækst-aftalen, hvilket vi finder meget kritisabelt.

¹ Østlige Øers Landboforeninger (ØØL) er erhvervspolitisk overbygning for medlemsforeningerne, de lokale landboforeninger. ØØL's medlemsforeninger er: Dansk Landbrug Sydhavsværne, Landboforeningen Gefion, Odsherreds Landboforening, Syd-Østsjælland Landboforening og Øernes Landøkonomiske Selskab. Foreningerne har tilsammen omkring 4500 medlemmer, der er bosat og driver landbrug i det område, som i store træk er sammenfaldende med den nuværende Region Sjælland.

Generelle bemærkninger til lovforslaget

Udlæg af randzonearealet

Kortmaterialet, der skal anvendes som grundlag for udlægning af randzonerne, er under udarbejdelse og ventes ifølge bemærkningerne til lovforslaget afsluttet medio 2012. Helt grundlæggende burde forslag til Lov om Randzoner derfor slet ikke (kunne) fremsættes allerede nu og ØØL opfordrer overordnet til, at lovforslaget trækkes tilbage indtil de arealmæssige, og følgende økonomiske, konsekvenser er fuldt belyst.

I store dele af regionen, særligt på Lolland-Falster, er landbrugslandet præget af mange kilometer vandløb, kanaler og grøfter, der er afgørende for dyrkningssikkerheden på de omliggende arealer. Med det nuværende forslag om 10 m randzoner langs ethvert "vandløb" vil størsteparten af bedrifterne nå det maksimale randzoneareal på 5 % af bedriftens areal. Det vil betyde væsentlige forringelser i arronderingen, give problemer for husdyrproducenterne i forhold til opfyldelse af harmonikravet og i mange tilfælde betyde, at arealer med højværdiafgrøder skal tages ud af drift.

Grænsen for randzonearealet på 5 % af en bedrifts samlede areal skal derfor nedsættes væsentligt og derudover skal de gravede (ikke naturlige) kanaler og grøfter, som i øvrigt er præget af uregelmæssig vandføring og stillestående vand i store dele af året helt undtages kravet om 10 m randzoner.

Kompensation

Landbruget stilles med lovforslaget en randzone-kompensation i udsigt, der vil blive finansieret via landdistriktsprogrammet. Grundlæggende opfordrer ØØL til, at der i stedet etableres en støtteordning, hvortil der afsættes midler på finansloven, så erhvervet ikke risikerer, at landdistriktsmidlerne opbruges og at randzone-kompensationen dermed bortfalder.

Når kompensationstaksterne skal fastsættes er gennemsnitstal ikke anvendelige. Der er store forskelle i dyrkningssituationen og det må derfor være den enkelte bedrifts økonomiske tab ved udlæg af randzonearealet, der skal være grundlag for

kompensationen. Det økonomiske tab vil variere med afgrødepriserne og kompensationstaksterne må følge denne variation. Derudover bør landmanden kompenseres for plejeforpligtelsen på de arealer, der udtages som følge af loven.

Målrettede tiltag

ØØL vil opfordre til, at der konsekvent fokuseres på intelligente, målrettede og lokalt tilpassede miljøforbedrende tiltag, som faglige analyser kan godtgøre også er omkostningseffektive. Der foreligger ikke pt. en faglig analyse af generelle 10 m randzoner langs alle vandløb og søer, der underbygger dette. Randzoner skal i lighed med andre miljømæssige indsatser anvendes målrettet og altså placeres der, hvor der er behov for og effekt af et randzoneareal.

Generelt vil ØØL meget gerne deltage konstruktivt i arbejdet med at finde de miljømæssigt intelligente og økonomisk effektive løsninger. Konkret vil vi pege på, at kunstige ådale, som opfylder både naturens og landbrugets behov, er et alternativt virkemiddel, som i nogle områder måske kunne erstatte randzoner. I regionen her der konkrete erfaringer med etablering af kunstige ådale. Erfaringer der ikke bør sidde overhørig, når virkemiddelkataloget til opfyldelse af Grøn Vækst og EU's rammedirektiver på vand- og naturområdet skal fyldes med omkostnings- og miljøeffektive virkemidler.

Med venlig hilsen

Povl Fritzner
formand

PATRIOTISK SELSKAB
JORDBRUGSRELATERET RÅDGIVNING

FødevarerErhverv
Arealkontoret
Nyropsgade 30
1780 København V
E-mail: areal@ferv.dk

Patriotisk Selskab
Ørbækvej 27B
DK-5220 Odense SO

Tlf.: +45 6315 5400
Fax: +45 6593 2015
e-mail: patriotisk@patriotisk.dk
www.patriotisk.dk

Giro: 5 46 87 95
CVR-nr. 61 67 62 28

Odense, den 10. januar 2011

Svar på høring om Lov om randzoner

Den 10. december 2010 sendte Fødevarerministeriet forslag til Lov om randzoner i høring. I den forbindelse skal Patriotisk Selskab på vegne af sine medlemmer, som vil blive væsentligt påvirket af lovforslaget, indgive nærværende høringssvar.

Det er Patriotisk Selskab opfattelse, at der i lovforslaget til randzoner er så mange uafklarede spørgsmål, at det vil være en krænkelse af retssikkerheden, menneskerettighederne og grundloven, såfremt det vedtages i sin nuværende form. Lovforslaget bør derfor trækkes tilbage.

I det dog forudsættes at lovforslaget ikke trækkes tilbage, skal Selskabet indledningsvis fremkomme med følgende overordnede bemærkninger:

1. Lov om randzoner præsenterer et ekspropriativt tiltag. Den private ejendomsret er beskyttet i den Europæiske Menneskerettighedskonvention Tillægsprotokol 1, art 1. og i Grundlovens § 73. I det omfang man kommer frem til, at tiltaget med 10 meter bræmmer er påkrævet af hensyn til almenvellet, vil der fortsat skulle foretages en vurdering af om tiltaget er nødvendigt og proportionalt.
2. Loftet på 5 % rammer en stor del af Patriotisk Selskabs medlemmer urimeligt hårdt og bør nedsættes væsentligt.
3. Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at der indføres en støtteordning til kompensation af de landbrugere, der som følge af loven skal udlægge randzoner på landbrugsarealer. Patriotisk Selskab finder denne ordning for usikker og kunne under hensyn til at sikre, at støtten ikke bliver udfaset, ønske sig en i randzonenloven indskrevet garanti for denne løbende kompensation.

Bemærkningerne uddybes nærmere herunder.

Ad 1) Artikel 1 i Protokol 1 til den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK, P1 art 1) beskytter fysiske og juridiske personer mod at få berøvet deres ejendom samt retten til uforstyrret at nyde denne.

Hvor artikel 1 beskytter fast ejendom, beskytter den således ikke kun ejendom i sig selv, men også muligheden for at bruge denne ejendom. Det er dog muligt for staten at indskrænke ejendomsretten uden at overtræde artikel 1, når det er i samfundets interesse og når det sker i overensstemmelse med betingelser fastsat ved lov og i folkeretten.

I henhold til praksis fra den Europæiske Menneskerettighedsdomstol skal det undersøges om statens inddragelse af en persons ejendom virkelig har almenhedens eller samfundets interesse som mål, om inddragelsen står i rimeligt forhold til målet, og om inddragelsen er lovlig i staten selv og ifølge folkeretten.

Randzonenlovsforslaget kommer som led i Grøn Vækst-aftalen og forslagene til de vandplaner, som skal implementere EU's vandrammedirektiv og Natura 2000 - direktiverne. I følge Patriotisk Selskabs viden er randzonenlovsforslaget et dansk tiltag. Overordnet set anerkendes det, at det kan være i samfundets interesse at have vandmiljø af god kvalitet samt mere natur, men det findes ikke dokumenteret, at randzone-tiltaget i sig selv kan have samfundets interesse. Lovforslaget kommer tværtimod som en del af en række tiltag, der bidrager til at stramme de danske landmænds rammevilkår i en sådan grad, at konkurrenceevnen svækkes, med potentielt store samfundsøkonomiske konsekvenser til følge.

Det er med stor bekymring, at Patriotisk Selskab konstaterer, at randzonenloven skal omfatte alle åbne vandløb samt søer over 100 m², hvilket i al væsentlighed betyder, at vandløb, som i dag ikke er omfattet af vandløbsloven, navnlig alle kunstige afvandingskanaler og grøfter, bliver omfattet. Omfanget af en så omfattende definition af vandløb vil medføre uoverskuelige konsekvenser for landmænd og jordejere.

De væsentligste grunde for at etablere randzoner er, sikring af brinker mod udskridning, begrænsning af overfladisk afstrømning af kvælstof og fosfor samt etablering af værdifuld natur i overgangen mellem vand og udyrket mark, herunder spredningskorridorer. Endelig fremgår det af bemærkningerne til randzonenlovsforslaget, at der med tiltaget forventes etablering af 50.000 ha. nye naturarealer ud fra en målsætning i Grøn Vækst aftalen om 75.000 ha ny natur.

Til dette skal bemærkes, at en del af Patriotisk Selskabs medlemmer ejer store arealer, der er kommet til ved landindvindingsprojekter. Disse er ofte gennemført via inddæmning og afvanding gennem detaildræning og -grøftning. Disse grøfter er mange steder stadig åbne og tætliggende på grund af et meget begrænset fald og ofte lave koter. På mange af disse arealer vil 10 meter randzoner betyde store tab af dyrkbar jord. Her i blandt er mange af disse afvandede arealer helt flade og der vil ikke være transport af næringsstoffer ud i kanalerne eller grøfterne som følge af erosion. Randzonerne vil derfor alene have en effekt på erosion og udskridende brinker de steder, hvor der er tale om skrånede arealer ned til vandløbene. Der henvises i øvrigt til husdyrbrugsloven, som støtter op om denne argumentation.

På grund af grøfternes/kanalernes beliggenhed vil 10 meter randzonerne desuden gøre det særdeles besværligt, og økonomisk u hensigtsmæssigt, på visse ejendomme at dyrke jorden mellem bræmmerne. Randzonerne vil på sådanne arealer f.eks. betyde, at ved et grøftmelle rum på 200 m vil der være tab af 10 % dyrkningsjord, ved melle rum på 100

m tab af 20 % dyrkningsjord og ved mellemrum på 70 m tab af 30% dyrkningsjord. Dette yderligere tab af dyrkbar jord erstattes ikke og der vil dermed være tale om en klar krænkelse af ejendomsretten, jf. EMRK P1 art. 1 og Grundlovens § 73.

Dispensationsbestemmelsen i lovforslagets § 6 anses i den forbindelse ikke for tilstrækkelig til at beskytte Patriotisk Selskabs medlemmer, i og med grundlaget for dispensation er ikke fastlagt.

Herudover synes det uhensigtsmæssigt, at der skal etableres natur omkring kunstige afvandingskanaler, hvor der ikke har eksisteret natur tidligere og hvor der ikke nødvendigvis er potentiale til at skabe værdifuld natur. Tiltaget forekommer i den henseende at være endnu et tiltag, der skal sikre mere kvantitativ natur fremfor kvalitativ natur og tillige på bekostning af høj produktiv landbrugsjord.

Patriotisk Selskab finder i konklusion, at det i lovforslaget med dets bemærkninger ikke er dokumenteret, at det er nødvendigt og proportionalt at lade alle vandløb og søer omfattes af lovforslaget, samt at der på ingen måder er skabt klarhed over, hvilke konsekvenser randzonerne vil føre med sig.

Der bør derfor som minimum tages hensyn til arealernes tilstand, topografi, afvandingsområde samt nitrutfølsomhed for at kunne udvælge randzonerne i de områder, hvor de vil kunne gøre mest gavn og man som følge heraf får den største effekt pr. krone. Dette burde også gøres men henblik på at justere bredden på randzonen.

For så vidt angår lovligheden af randzonerne, skal dette spørgsmål vurderes i henhold til Grundlovens § 73. På samme måde som ved vurderingen efter EMRK P1 artikel 1, skal der lægges vægt på om nødvendighedsbetingelsen er opfyldt, dvs. om indgrebets formål kunne være nået med mindre indgribende foranstaltninger. Der henvises i den forbindelse i det store hele til argumentationen ovenfor.

Ad 2) Patriotisk Selskab finder, at det i lovforslaget anlagte loft på 5 % er alt for højt. Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at det eksisterende kortgrundlag er aktuelt ikke tilstrækkeligt fyldestgørende til at kunne danne grundlag for den endelige beregning af randzonerne. Der er derfor stor usikkerhed omkring hvor mange bedrifter, der vil kunne blive berørt af undtagelsesbestemmelsen, men at det formodes, at det kun er relativt få.

Til dette skal bemærkes at en stor del af Patriotisk Selskabs medlemmer vil blive berørt af bestemmelsen.

På Gyllingnæs A/S, beliggende i Odder, som har tilladt at Patriotisk Selskab bruger ejendommen som case, viser en hurtig gennemgang, at der er tale om minimum 20 ha. randzoner ud af 500 ha. ager, dvs. 4 % af det dyrkbare areal. De seneste priser ved salg af landbrugsjord i nærområdet angiver, en salgsværdi på ca. 195.000 kr. pr. ha. Dvs. at skulle der ske fuld erstatning for ekspropriation af jorden, ville denne ligge på minimum 3.800.000 kr. Eksemplet illustrerer samtidig, at en gruppe af landmænd, afhængigt af afvandingsforholdene på deres ejendom må bære en urimelig stor del af den i Grøn Vækst fastsatte målsætning.

Herudover vil der, hvis randzonenlovsforslaget skal ses i sammenhæng med alle de tiltag vandplanerne introducerer, potentielt skulle udlægges langt flere områder med randzoner end forudsat i lovforslagets bemærkninger, herunder vil rørlagte strækninger, som bliver genåbnet skulle omfattes af tiltaget. Dette bekræfter, hvad der i bemærkningerne i forvejen konkluderes, nemlig at der ikke på nuværende tidspunkt er et overblik over den reelle betydning og effekt af lovforslaget.

Ad 3) Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at der er sat midler af til at kompensere landmændene via Landdistriktsprogrammerne. I og med denne ordning er politisk bestemt og der desuden hersker uklarhed omkring ordningens eksistens og omfang for 2014 og frem, finder Patriotisk Selskab, at de udstukne retningslinjer og løfter for kompensation er så uklare, at dette vil udgøre et brud på grundlovens § 73. Herudover vil der med de allerede kendte forhold under enkeltbetalingsordningen være stor sandsynlighed for at støtten, hvor satserne endnu er ukendte, bliver udfaset eller moduleret.

Det findes derfor strengt nødvendigt, at der i selve randzonenloven indskrives en garanti for kompensationen og at denne fastsætter et til enhver tid gældende minimumsbeløb.

På vegne af Patriotisk Selskab og dets medlemmer

Henrik Danielsen
Adm. direktør

Fødevarerhverv
Arealkontoret
Nyropsgade 30
1780 København V

E-mail: areal@ferv.dk

Landbrugets stemme

10. januar 2011

Høringssvar til Lov om Randzoner

Indgivet af Landsforeningen for Bæredygtigt Landbrug

Generelle bemærkninger:

Ændringsforslag: Kompensation erstattes af generelle erstatninger.

For lovindgrebets rådighedsindskrænkning og økonomiske tab, skal der besluttes fuld og endelig erstatning, eller løbende erstatning for indskrænkningens besluttede varighed.

Det findes kritisabelt, at man foretager lovgivning uden at have foretaget konsekvensberegninger og – undersøgelser. Vi beder om styrelsens og Ministerens vurdering af om dette er lovmedholdeligt i henhold til dansk og EU-jura?

Vi mangler dokumentation for at den forventede reduktion på kvælstofudledning på 2550 tons N og på fosfor 160 tons. Vil ministeriet stille dokumentation for dette?

Der mangler faglig sammenhæng og konsekvens mellem lovforslagets formulering og de miljømæssige forventede effekter. Der er ingen faglig baggrund for varierende bræmmebredder, med baggrund i max. 5 % randzoner.

I Miljørapport: Ex ante evaluering af det danske Landdistriktsprogram 2010-2013. Udarbejdet af Orbicon. Står det bl.a. anført på side 39, afsnit 4.6 at: En meget stor del af fosforreserven er bundet i jorden og frigøres i jorde med reduceret gødningstilførsel. Det vil sige at dyrkningsfrie randzoner, vil øge belastningen med fosfor, som er det største problem i forhold til iltsvind i søer og indre farvande. Er dette blevet undersøgt fra Ministeriets side?

Til ovennævnte, findes det kritisabelt, at det kortmateriale, der skal ligge til baggrund for udlægning og sikrere beregning af berørte arealer slet ikke er udarbejdet og ventes afsluttet midt i 2012.

Det er vores opfattelse, at omfanget af randzoner som udgangspunkt bliver væsentligt større end det forudsatte udgangspunkt på 50.000 ha. Det er derfor utilfredsstillende, at det er fuldstændigt uklart hvad randzonernes bredde skal være. Også her skal stilles spørgsmål til om det ligger inde for gældende dansk og EU-ret at lovgive, uden klare rammer for hvad borgerne pålægges af ulemper og tab?

I forslag til Randzonestov, under Indledning, hævdes at det endelige areal afventer kortlægning. Denne kortlægning er allerede udarbejdet af Miljøstyrelsen August 2008, af firma Carl Bro. I denne kortlægningsrapport er det samlede areal med randzoner langs samtlige vandløb og søer over 100 m² beregnet til ca. 138.000 hektar. Med en dyrkningsprocent på ca. 60, svarer dette til godt 82.000 hektar. Dertil skal efter vores vurdering tillægges vandførende grøfter langs veje. Derfor er det vores opfattelse at de samlede arealer med potentielle randzoner langt overstiger 100.000 hektar.

Det er vores opfattelse, at der allerede nu, er en opfattelse af at den forudsatte økonomiske ramme til kompensationer, endsige erstatninger, slet ikke vil række til de arealer, der vil følge af den udlægning, som lovgivningen vil medføre.

Det skal fra vores side påpeges at hvis randzonerne udlægges i en bredde omkring 10 m. som oprindeligt indikeret, så må det forventes at arealet overstiger de 75.000 ha, som Grøn Vækst aftalen forudsætter skabt af ny natur. I fald denne lov vedtages er det derfor vores forventning at yderligere krav om natur bortfalder?

Vi beder om styrelsens og Ministerens vurdering af om det er lovmedholdeligt i henhold til dansk og EU-jura, at der i lovgivningen forudsættes kompensation, som efterfølgende skal godkendes af EU og hvis lovlighed/godkendelse først kan ansøges om når vandplaner ihht. til anden EU-lovgivning er færdigudarbejdet?

Vi vil påpege, at der for nogle husdyrbedrifter vil opstå alvorlige problemer og store økonomiske konsekvenser ved at harmoniarealet beskæres. De vil tvinges til reduktion af produktionen og dermed forringet udnyttelse af produktionsapparatet.

Vil Fødevareministeren foranledige, at i de tilfælde hvor harmoniarealer mangler for opretholdelse af fuld harmoni i husdyrproduktionen, at disse tilvejebringes for bedriften.

Det påklages, at finansieringen af kompensationen er så usikker og at den efter vores opfattelse skal/kan besluttes ændret på den årlige finanslov. Den vil til stadighed være udsat for politisk vægtning, og erfaringen viser, at befolkningens opfattelse af lodsejerens berettigelse til betalingen falder over tid. Derfor er der en til vished grænsende sandsynlighed for, at kompensationen vil reduceres eller falde bort over tid.

Vi skal bede styrelsen og Ministeren om vurdering af om lodsejerens ejendomsret er sikret korrekt i tilfælde af at kompensationen reduceres over tid?

Vi vil gerne anmode om konsekvensberegninger ved nye vådområder og manglende vandløbsvedligeholdelse. Hvordan omfattes reglerne om randzoner for disse?

Hvis der opstår midlertidige vandhuller på mere end 100 m² i f.x. februar, opfattes disse så også som randzonepligtige?

Hvordan vil ministeren sikre at arealer, der udelukkende må pudses, undgår at vokse til i ikke støtteberettigede plantearter?

Specifikke bemærkninger

§1

Stk.1 ændringsforslag: for alle naturlige ikke rørlagte vandløb.

Stk.2 tilføjelse: Der skal her tilsikres, at det inkluderer vildtvenlige varige eller mangeårige beplantninger således at der kan skabes biotoper til gavn for den faunaen. Der skal her være frit plantevalg til gavn for biotopskabelsen.

§4

Stk. 2.ændringsforslag: hvis der ikke er en identificerbar øverste kant, anvendes vandkanten i dyrkningssæsonen.

§5

Stk. 1

Vi påpeger her at lovforslagets maksimum på 5% randzone er en tvivlsom imødegåelse af at hele lovkomplekset bevæger sig på kanten af hvad ejendomsrettens beskyttelse giver af muligheder. Vi mener ikke at lovforslaget, er foreneligt med ejendomsrettens beskyttelse. Vi mener ikke, er at det er demokratisk og redelig forvaltning at lovgivningen foretages til yderligheder af de retslige rammer.

§7 stk 1

Der bør som minimum gives lodsejeren forudgående besked om besøg på ejendommen. Vi finder det vidtgående beføjelser, ikke mindst når de lægges til de hidtidige beføjelser om adgang som det offentlige har påkrævet sig.

§8

Spørgsmål: hvordan ligger dette inden for personregisterloven?

§9

Stk. 1

Ministerens mulighed for at overdrage ansvar giver, tilsigtet eller utilsigtet, mulighed for at der kan inddrages andre interesser end denne lovs overholdelse.

Stk.2

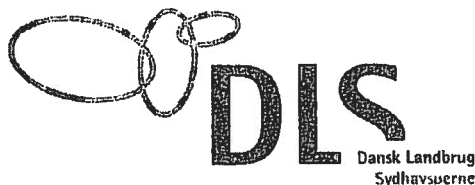
Når dette inddrages i betragtning af Ministerens meget vide beføjelser til at afholde den kontrollerede fra klagemuligheder, samt give andre interessenter adgang til klagemuligheder, virker retstilstanden prøvet til det yderste.

Spørgsmål: ligger de to forhold inden for rammerne af Retsplejeloven?

Venlig hilsen

Christian Castenskiold, formand, Landsforeningen for Bæredygtigt Landbrug

Vagn Lundsteen, direktør, Landsforeningen for Bæredygtigt Landbrug

FødevareErhverv
Arealkontoret
Nyropsgade 30
1780 København V
E-mail: areal@ferv.dk

Nykøbing Falster den 10/1-11

Dansk Landbrug Sydhavsernes høringsvar til forslag til lov om randzoner.

Dansk Landbrug Sydhavserne (DLS) vil hermed kommentere på det udsendte forslag om lov til randzoner, der er sendt i høring til den 10. jan 2011.

DLS repræsenterer landbruget på Lolland, Falster, Møn og omkringliggende øer. Høringsvaret vil udover generelle kommentarer til lovforslaget, derfor også tage udgangspunkt i de problemer der er specifikke i forhold til landbruget på Sydhavserne.

Overordnet må vi konstatere, at der er fremsat et lovforslag uden, at der foreligger en økonomisk konsekvensberegning. Desuden er det ikke endelig afklaret hvor stor randzonen bliver. Der foreligger først et kortmateriale i 2012. Det er direkte uholdbart for en politisk drøftelse før vedtagelsen af loven, at man ikke har kendskab til de mest basale konsekvenser af lovforslaget.

Særlige forhold for Sydhavserne.

Størsteparten af Lolland og Falster samt store områder på Møn er karakteriseret ved at være flade gennemdræned arealer, med et meget stort antal gravede åbne kanaler og grøfter, der skal lede vand bort fra landbrugsjorden. Dyrkningen af jorderne på Sydhavserne er afhængig af disse gravede kanaler og Sydhavserne er formentlig det områder i Danmark, hvor der er flest gravede kanaler, vandløb og grøfter.

Jorderne på Sydhavserne er blandt de bedste og mest dyrkningssikre i Danmark. Et almindeligt brugt jordforbedringsmiddel har fra gammel tid været mergel. Man har i vid udstrækning gravet mergel på markerne, hvilket har resulteret i et utal af mindre mergelgrave, der efterhånden er blevet fyldt med vand fra drænene. Alene i Guldborgsund Kommune er der registreret hen ved 1400 vandhuller, som næsten alle er mergelgrave. Mergelgravene er for langt størsteparten ikke forbundet til vandløb og har derfor ikke afløb til hverken de kystnære farvande eller andre søer. Afløb af vand fra mergelgrave sker oftest ved nedsivning. Tilløb af vand sker via dræn.

Kommentarer til lovforslaget

Vandløb og søer:

Randzonerne skal hindre overfladeafstrømning af partikler samt næringsstoffer fra landbrugsjorden til vandmiljøet og der lægges i lovforslaget op til, at der langs ALLE vandløb skal udlægges randzoner, eneste undtagelse er grøblerender.

En stor del af de mindre vandløb, både gravede og naturlige, samt stort set alle grøfter på Sydhavsøerne, løber tør i sommerperioden. Langs disse vandløb vil randzonen ikke have nogen effekt.

Ud fra en faglig vurdering bør lovforslaget derfor undtage langt flere vandløb end grøblerender, fra krav om randzone.

For vandhullernes vedkommende skelner lovforslaget mellem vandhuller med permanent vandspejl og vandhuller uden permanent vandspejl på 100 kvm. Lovforslaget skal indeholde en klar og utvetydig definition på permanent vandspejl.

Der opereres i lovforslaget med en grænse på 5% af bedriftens samlede areal, der maksimalt må udlægges til randzone. Da en bedrifts samlede areal oftest er større end bedriftens dyrkede areal, vil det for nogle landmænd betyde, at mere end 5% af det dyrkede areal udlægges til randzone.... Det skal fremgå af lovforslaget hvor stor en del af det dyrkede areal, der må blive udlagt som randzone.

Af lovforslaget fremgår det at udlæg af randzone vil betyde tab af harmoniareal for husdyrbrug. Konsekvensen af dette vil være at husdyrproducenten skal erhverve sig nye arealer eller reducere i husdyrproduktionen. Da produktionsanlæggenes økonomi er tilpasset en optimal produktion af dyr, vil økonomien i anlægget blive forringet, hvis der skal reduceres i dyreholdet. Lovforslaget mangler en konsekvens beregning.

For hver ha i omdrift der udlægges til randzone vil der på Sydhavsøerne i runde tal mistes ca. kr.10.000 i dækningsbidrag. Kompensationen for omdriftsjord, der udlægges til randzone sættes til kr.2.600 pr ha. hvilket inklusive ha-støtte, betyder at for hver ha omdriftsjord på sydhavsøerne, der udlægges til randzone, taber landmændene ca. 5000 kr. For en gennemsnitlig planteavlsejendom på ca 150 ha, der skal udlægge de maksimale 5% til randzone, betyder det et direkte tab på kr.37.500.

Loftet på 5% er alt for højt og det er uacceptabelt at randzonen skal medføre et direkte tab.

For en husdyrproducent, der mister harmoniareal vil regnestykket være endnu dårligere. Her skal man yderligere tage renter og afdrag for køb af tillægsjord, samt udgiften til længere transport af husdyrgødningen med, når regnestykket skal gøres op. Ingen konsekvensberegning i lovforslaget.

For alle ejendomme gælder det, at ejendomsværdien alt andet lige falder, pga randzonerne.

På en del af de inddæmmede arealer på Sydhavsøerne er kanaltætheden meget stor. Nogle steder er der mindre end 50 m mellem grøfterne. Værdien af en sådan mark vil falde betragteligt hvis der udlægges 10 m randzoner, i nogle tilfælde vil det ikke være rentabelt at dyrke arealet.

Som ovenstående viser har randzonerne en række negative økonomiske konsekvenser for landmændene... det er utilfredsstillende for alle parter at der ikke er redegjort for disse konsekvenser.

Vandplanerne

Vandplanerne indeholder en række indsatser på vandløbene bla. genslyngning og restaurering, der får indflydelse på randzonens forløb. Vælger man at genslynge et vandløb vil det betyde, at randzonen langs vandløb vil komme til at bugte sig tilsvarende, hvilke vil medføre at markerne ikke kan udnyttes optimalt.

Hvis man efter fastsættelsen af randzonen, vælger at betragte vandløbet og randzonen som en matrix med faste grænser, hvor vandløbet må genslynkes, restaureres, udvides eller bygges op i bred dobbeltprofil, uden at randzonens grænser ændres i forhold til de tilstødende marker, så vil randzonen udgøre et effektivt og fleksibelt virkemiddel i vandplanerne, der kun i meget ringe grad påvirker driften af markerne og endda kan være med til at sikre en bedre afvanding af markerne.

En forudsætning er dog at der gives fuld kompensation for de negative konsekvenser randzonen har for de berørte lodsejere.

Energiafgrøder:

Lovforslaget lægger op til, at der er mulighed for at dyrke vedvarende energiafgrøder i randzonen.

Det er mere end tvivlsomt om det er et reelt valg.

For alle offentlige vandløb er der i vandløbsregulativet, formuleret et arbejdsbælte på op til 8 m fra vandløbet, hvor der ikke må anbringes blivende bygninger, beplantning osv. Arbejdsbæltet skal sikre, at det er muligt at skære grøde samt på anden måde vedligeholde vandløbet.

Da de fleste vandhuller er beliggende på marker uden anden adgangsvej end gennem marken, bliver det kun i de færreste tilfælde muligt at dyrke flerårige afgrøder. Desuden er de fleste vandhuller så små at randzonearealet i gennemsnit vil udgøre ca 1000 kvm, hvilket ikke rentabelt at dyrke.

Landdistriktsprogrammet 2007-13

Kompensationen for udlæg af randzonen er en del af landdistriktsprogrammet. Det er meget uklart hvordan det sikres, at der også betales kompensation i det næste landdistriktsprogram.

Fra høringsmaterialet:

Det fremgår af aftalen om Grøn Vækst, at såfremt antagelsen i aftalen om landdistriktsprogrammets omfang for 2014 og frem ikke holder, vil omfanget af de igangsatte initiativer, herunder finansiering blive drøftet på ny. Det fremgår ligeledes, at de berørte initiativer vil blive drøftet på ny, såfremt landdistriktsprogrammets gennemførelsesbestemmelser ikke gør det muligt at finansiere de forudsatte initiativer med landdistriktsmidler.

Det må før lovforslaget vedtages være helt klart hvilke konsekvenser en manglende finansiering gennem landdistriktsprogrammet vil medføre !

Målrettet indsats

DLS skal hermed opfordre til, at man i højere grad benytter randzonen som et målrettet virkemiddel, der benyttes hvor det har en dokumenteret effekt.... samtidigt med at der udbetales fuld kompensation for de negative konsekvenser det får for de berørte landmænd.

Lovforslaget er endnu et eksempel på, at der i grøn vækst bruges generelle virkemidler, hvor virkningen i bedste fald er begrænset og i værste fald manglende. Sammen med de andre virkemidler i grøn vækst ser vi desværre også en tendens til indgreb i retten til at dyrke jorden.... UDEN at der gives fuld kompensation.

Dette er helt uacceptabelt

Det nuværende lovforslag vil ende med at udlægge forholdsvis flere randzoner på Sydhavsøerne end i andre dele af landet. Dette sammenholdt med, at Danmarks bedste landbrugsjord ligger på Lolland og Falster, betyder at landmændene på Sydhavsøerne, alt andet lige rammes hårdere økonomisk, end landmænd i andre dele af landet.

Dette er helt uacceptabelt

DLS skal opfordre til at lovforslaget trækkes tilbage indtil der er fuld klarhed over de negative økonomiske konsekvenser, fuld klarhed over hvem og hvor randzonerne rammer samt klarhed over kompensationen efter 2013.

For Dansk Landbrug Sydhavsøerne

Jens Kahr

Foreningssekretær

KOPI

Dated 10/1/2011

Vif
 Goddard Fulver ✓
 Fiscal Court
 Myrognode 30
 1780 Kobenhaus ✓

3105-09-261
 269

Angående bræmme i viden
 Vilg. Gørn. K. K. K.
 frem sender Dsted. Glem. & Gmndes
 Familien Landbrug Hofmester
 som underskrevet med forlygt
 som vil være at straffe
 Landmand for en almindelig
 tæring af vandløb der forstyrrer
 af beboerens godes og hvi
 mit ego med viderlyst
 & med rigtig hilsen
 Dsted. Glem. & Gmndes
 Familien Landbrug
 Gmndes formand